

ГРЧКИ ЈЕЗИК

Испитни каталог
за државну матуру у
школској години 2022/2023.

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

ИСПИТНИ КАТАЛОГ ЗА **ДРЖАВНУ МАТУРУ** У ШКОЛСКОЈ ГОДИНИ 2022/2023.
ГРЧКИ ЈЕЗИК

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

САДРЖАЈ

УВОД	5
1. ПОДРУЧЈА ИСПИТИВАЊА	6
2. ОБРАЗОВНИ ИСХОДИ	7
2.1. ОБРАЗОВНИ ИСХОДИ ПОДРУЧЈА ИСПИТИВАЊА <i>ИСКУСТВО ТЕКСТА И КОМУНИКАЦИЈА</i>	7
2.2. ОБРАЗОВНИ ИСХОДИ ПОДРУЧЈА ИСПИТИВАЊА <i>ЈЕЗИЧКА ПИСМЕНОСТ</i>	8
2.3. ОБРАЗОВНИ ИСХОДИ ПОДРУЧЈА ИСПИТИВАЊА <i>ЦИВИЛИЗАЦИЈА И БАШТИНА</i>	8
3. СТРУКТУРА ИСПИТА	10
3.1. ПОДРУЧЈЕ ИСПИТИВАЊА <i>ИСКУСТВО ТЕКСТА И КОМУНИКАЦИЈА</i>	10
3.2. ПОДРУЧЈЕ ИСПИТИВАЊА <i>ЈЕЗИЧКА ПИСМЕНОСТ</i>	11
3.3. ПОДРУЧЈЕ ИСПИТИВАЊА <i>ЦИВИЛИЗАЦИЈА И БАШТИНА</i>	11
4. ТЕХНИЧКИ ОПИС ИСПИТА	12
4.1. ТРАЈАЊЕ ИСПИТА	12
4.2. ИЗГЛЕД ИСПИТА И НАЧИН РЕШАВАЊА	12
4.3. ПРИБОР	12
5. ОПИС БОДОВАЊА	13
5.1. ВРЕДНОВАЊЕ ПОДРУЧЈА ИСПИТИВАЊА <i>ИСКУСТВО ТЕКСТА И КОМУНИКАЦИЈА</i>	13
5.2. ВРЕДНОВАЊЕ ПОДРУЧЈА ИСПИТИВАЊА <i>ЈЕЗИЧКА ПИСМЕНОСТ</i>	13
5.3. ВРЕДНОВАЊЕ ПОДРУЧЈА ИСПИТИВАЊА <i>ЦИВИЛИЗАЦИЈА И БАШТИНА</i>	13
6. ПРИМЕРИ ЗАДАКА	14
6.1. ПРИМЕР ЗАДАТКА ВИШЕСТРУКОГ ИЗБОРА	14
6.2. ПРИМЕР ЗАДАТКА КРАТКОГ ОДГОВОРА	15
6.3. ПРИМЕР ЗАДАТКА ДОПУЊАВАЊА	16
7. ПРИПРЕМА ЗА ИСПИТ	17
ЛИТЕРАТУРА	18
ДОДАЦИ	28

Napomena:

Ispitni materijali iz Grčkoga jezika pisani su prema Hrvatskome pravopisu Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje (<http://www.ihjj.hr>, 2013.).

U obrazovnim ishodima preuzetim iz kurikuluma napravljene su jezične korekcije sukladno normi hrvatskoga standardnog jezika.

УВОД

Грчки језик је изборни предмет државне матуре, а ученици класичних гимназија могу према личном избору као обавезни испит државне матуре уместо испита из страног језика да полагају испит из Латинског или Грчког језика. Ниво испита државне матуре из Грчког језика у школској 2022/2023. години идентичан је за ученике који су класичну гимназију уписали као почетници и за ученике који су је уписали као настављачи.

Испитни каталог за државну матуру из Грчког језика је темељни документ испита у ком су наведени и објашњени садржаји, критеријуми те начини испитивања и вредновања знања у школској 2022/2023. години. Усклађен је с одобреним предметним курикулумом за Грчки језик у класичним гимназијама¹.

Испитни каталог садржи седам поглавља:

1. Подручја испитивања
2. Образовни исходи
3. Структура испита
4. Технички опис испита
5. Опис бодовања
6. Примери задатака
7. Припрема за испит.

У првом и другом поглављу је наведено шта се испитује у испиту. У првом поглављу су наведена подручја испитивања, а у другом кључна знања и вештине које кандидат² треба да усвоји.

У трећем, четвртном и петом поглављу су описани начин испитивања, структура и облик испита, врсте задатака те начин решавања и вредновања задатака и испитних целина.

У шестом поглављу су наведени примери задатака с детаљним објашњењем, а у седмом поглављу је објашњено на који начин се треба припремити за испит.

У поглављу *Литература* су наведени прописани текстови за испит државне матуре из Грчког језика, као и препоручена литература за припрему испита. У поглављу *Додаци* наведени су вокабулар и табеле глагола.

¹ НН, бр. 7/19, 144 (22. 1. 2019), Одлука о доношењу курикулума за наставни предмет Грчки језик за основне школе и гимназије у Републици Хрватској.

² Термин „кандидат” у испитном каталогу подразумева родну разлику те се односи и на кандидаткиње и на кандидате.

1. ПОДРУЧЈА ИСПИТИВАЊА

Циљ испита државне матуре из Грчког језика је утврдити ниво остварења образовних исхода који се огледају у способности:

- разумевања једноставнијег изворног грчког текста и познавања одређених карактеристика аутора и појединих књижевних врста
- познавања и употребе језичке законитости грчког језика
- владања основним вокабуларом и разумевања етимологије речи грчког порекла
- разумевања основних обележја грчке културе и цивилизације и њиховог утицаја на даљи развој цивилизације.

Испит државне матуре из Грчког језика се састоји од три подручја испитивања: *Искусство текста и комуникација*, *Језичка писменост* и *Цивилизација и баштина*.

Подручје испитивања *Искусство текста и комуникација* се састоји од следећих потподручја и њиховог садржаја:

А. ОДНОСИ У ТЕКСТУ: **односи у реченици**

Б. РАЗУМЕВАЊЕ ТЕКСТА: **порука текста и садржај текста**

В. ПРЕВОД ТЕКСТА: **превод дела реченице и превод реченице**

Г. ТЕОРИЈА КЊИЖЕВНОСТИ: **карактеристике језика и стила појединих књижевних врста.**

Подручје испитивања *Језичка писменост* се састоји од следећих потподручја и њиховог садржаја:

А. ПРОЗОДИЈА И МЕТРИКА: **прозодија и метрика**

Б. ФОНОЛОГИЈА: **писмо и нагласак**

В. МОРФОЛОГИЈА: **имена и глаголи**

Г. ВОКАБУЛАР: **значење речи и етимологија.**

Подручје испитивања *Цивилизација и баштина* се састоји од следећих потподручја и њиховог садржаја:

А. ИСТОРИЈА КЊИЖЕВНОСТИ: **периодизација, живот и дело аутора**

Б. МИТОЛОГИЈА: **богови, јунаци и остала митолошка бића и ликови**

В. ПОЛИТИЧКА И КУЛТУРНА ИСТОРИЈА: **политичка историја и културна историја.**

2. ОБРАЗОВНИ ИСХОДИ

У овом поглављу су за свако подручје испитивања наведени образовни исходи односно конкретни описи онога шта кандидат мора да зна и разуме да би остварио жељени резултат у испиту државне матуре из Грчког језика.

2.1. ОБРАЗОВНИ ИСХОДИ ПОДРУЧЈА ИСПИТИВАЊА ИСКУСТВО ТЕКСТА И КОМУНИКАЦИЈА

ПОТПОДРУЧЈЕ ИСПИТИВАЊА: *Односи у тексту*

ОБРАЗОВНИ ИСХОД: Препознаје, разликује и анализира односе речи у реченицама. (SŠ (2) GJ B.4.1.)

САДРЖАЈ: субјекат, предикат, директни објекат, индиректни објекат, прилошка ознака, именички атрибут, апозиција, атрибут, посесивни генитив, партитивни генитив, генитив поређења, реченичне конструкције акузатива и номинатива с инфинитивом и генитива апсолутног

ПОТПОДРУЧЈЕ ИСПИТИВАЊА: *Разумевање текста*

ОБРАЗОВНИ ИСХОД: Разуме и објашњава изворни грчки текст. (SŠ (2) GJ B.4.3.)

САДРЖАЈ: порука, садржај и контекст изворних текстова прописаних у испитном каталогу

ПОТПОДРУЧЈЕ ИСПИТИВАЊА: *Превод текста*

ОБРАЗОВНИ ИСХОД: Разуме и објашњава изворни грчки текст. (SŠ (2) GJ B.4.3.)

САДРЖАЈ: превод реченице или дела реченице из изворних текстова прописаних у испитном каталогу

ПОТПОДРУЧЈЕ ИСПИТИВАЊА: *Теорија књижевности*

РАЗРАДА ПОТПОДРУЧЈА ИСПИТИВАЊА: стилске карактеристике

ОБРАЗОВНИ ИСХОДИ:

- Издваја и анализира карактеристике Хомеровог језика и стила. (SŠ (2) GJ B.2.2.)
- Издваја и описује основне карактеристике историографије, реторике и лирске поезије. (SŠ (2) GJ B.3.2.)
- Уочава и повезује карактеристике језика и стила грчке драме и филозофије. (SŠ (2) GJ B.4.2.)

САДРЖАЈ: стилске карактеристике представника појединих књижевних врста, фигуре речи у епици, начини композиције појединих књижевних врста

2.2. ОБРАЗОВНИ ИСХОДИ ПОДРУЧЈА ИСПИТИВАЊА ЈЕ- ЗИЧКА ПИСМЕНОСТ

ПОТПОДРУЧЈЕ ИСПИТИВАЊА: *Прозодија и метрика*

ОБРАЗОВНИ ИСХОД:

- Правилно скандира лирске метре. (SŠ (2) GJ A.3.1.)
- Правилно скандира дактилски хексаметар. (SŠ (2) GJ A.2.1.)

САДРЖАЈ: квантитет слогова, број слогова у метру, елизија, афереза, тмеза, краза, синицеца, синкопа, дијереза, дактил, спондеј, трохеј, јамб, хексаметар, елегијски дистих, јампски триметар

ПОТПОДРУЧЈЕ ИСПИТИВАЊА: *Фонологија*

ОБРАЗОВНИ ИСХОД: Влада правилима читања, писања и наглашавања. (SŠ (2) GJ A.1.1.)

САДРЖАЈ: правила о наглашавању

ПОТПОДРУЧЈЕ ИСПИТИВАЊА: *Морфологија*

ОБРАЗОВНИ ИСХОД: Препознаје, примењује и упоређује сложеније граматичке облике речи и њихове односе. (SŠ (2) GJ A.3.2.)

САДРЖАЈ: члан, именице, придеви, заменице, бројеви, глаголи

ПОТПОДРУЧЈЕ ИСПИТИВАЊА: *Вокабулар*

ОБРАЗОВНИ ИСХОД: Препознаје, употребљава и рашчлањује речи из прилагођених текстова те грецизме у хрватском језику. (SŠ (2) GJ A.4.1.)

САДРЖАЈ: речнички облик речи, значење речи, етимологија

2.3. ОБРАЗОВНИ ИСХОДИ ПОДРУЧЈА ИСПИТИВАЊА ЦИВИ- ЛИЗАЦИЈА И БАШТИНА

ПОТПОДРУЧЈЕ ИСПИТИВАЊА: *Историја књижевности*

ОБРАЗОВНИ ИСХОД: Сажима, упоређује и објашњава ток и посебности грчке књижевне историје. (SŠ (1) GJ C.3.3.)

САДРЖАЈ: периодизација, подаци о животу и делу најистакнутијих представника појединих књижевних врста

ПОТПОДРУЧЈЕ ИСПИТИВАЊА: *Митологија*

ОБРАЗОВНИ ИСХОДИ:

- Описује, објашњава, коментарише и вреднује темељне појмове грчке митологије (богови). (SŠ (2) GJ C.1.2.)
- Описује, објашњава, коментарише и вреднује темељне појмове грчке митологије (јунаци). (SŠ (2) GJ C.2.1.)

САДРЖАЈ: богови, митолошка бића, јунаци, митолошки циклуси

ПОТПОДРУЧЈЕ ИСПИТИВАЊА: *Политичка и културна историја*

ОБРАЗОВНИ ИСХОДИ:

- Наводи, описује и упоређује појмове везане уз грчку традицију учења и подучавања. (SŠ (2) GJ C.4.2.)
- Наводи и објашњава чињенице и појмове везане уз историју грчког народа и језика у времену и простору. (SŠ (2) GJ C.1.1.)
- Набраја, смешта, повезује и закључује о појмовима везаним уз грчко позориште и филозофске школе. (SŠ (2) GJ C.4.1.)
- Набраја, смешта и повезује појмове везане уз грчку историју. (SŠ (2) GJ C.3.1.)
- Коментарише, дискутује и закључује о основним појмовима везаним уз државно уређење и владавину. (SŠ(2) GJ C.3.2.)
- Описује догађаје и подручја у Хрватској повезане с грчком цивилизацијом и митологијом. (SŠ (2) GJ C.1.3.)

САДРЖАЈ: васпитање и образовање, племена, покрајине, дијалекти, религија и светишта, насеобине, материјални остаци везани уз грчку културу и уметност, свакодневни живот, политичка историја, друштвено уређење

3. СТРУКТУРА ИСПИТА

Испит државне матуре из Грчког језика се састоји од три подручја испитивања и садржи укупно **70 задатака**.

У првом подручју испитивања се испитује познавање **искуства текста и комуникације**, у другом познавање **језичке писмености**, а у трећем познавање **цивилизације и баштине**.

Даље је у тексту детаљно описана структура сваког подручја испитивања.

3.1. ПОДРУЧЈЕ ИСПИТИВАЊА

ИСКУСТВО ТЕКСТА И КОМУНИКАЦИЈА

У овом подручју испитивања се проверава ниво разумевања прочитаног текста, дела текста или реченице те знања и вештине из подручја синтаксе.

У табели 1. је приказана структура подручја испитивања *Искуство текста и комуникација*.

Табела 1. Структура подручја испитивања *Искуство текста и комуникација*³

ЗАДАЦИ	ВРСТА ЗАДАКА	БРОЈ ЗАДАКА
1. – 4.	задаци вишеструког избора	4
5. – 7.	задаци кратког одговора	3
8. – 14.	задаци вишеструког избора	7
23. – 26.	задаци кратког одговора	4
27. – 29.	задаци вишеструког избора	3
30. – 33.	задаци допуњавања	4
34. – 36.	задаци вишеструког избора	3

³ Полазни текстови у подручју испитивања *Искуство текста и комуникација* су наведени у овом каталогу.

3.2. ПОДРУЧЈЕ ИСПИТИВАЊА ЈЕЗИЧКА ПИСМЕНОСТ

У овом подручју испитивања се проверава познавање језика на темељу исхода и садржаја прописаних курикулумом за Грчки језик.

У табели 2. је приказана структура подручја испитивања *Језичка писменост*.

Табела 2. Структура подручја испитивања Језичка писменост

ЗАДАТАК	ВРСТА ЗАДАТАКА	БРОЈ ЗАДАТАКА
15. – 22.	задаци кратког одговора	8
37. – 43.	задаци вишеструког избора	7
44. – 46.	задаци кратког одговора	3
47. – 49.	задаци вишеструког избора	3

3.3. ПОДРУЧЈЕ ИСПИТИВАЊА ЦИВИЛИЗАЦИЈА И БАШТИНА

У овом подручју испитивања се проверава познавање садржаја из грчке цивилизације и баштине на темељу исхода и садржаја прописаних курикулумом за Грчки језик.

У табели 3. је приказана структура подручја испитивања *Цивилизација и баштина*.

Табела 3. Структура подручја испитивања Цивилизација и баштина

ЗАДАТАК	ВРСТА ЗАДАТАКА	БРОЈ ЗАДАТАКА
50. – 55.	задаци кратког одговора	6
56. – 70.	задаци вишеструког избора	15

4. ТЕХНИЧКИ ОПИС ИСПИТА

Технички опис испита подразумева трајање испита, изглед и начин решавања испита те прибор за решавање испита.

4.1. ТРАЈАЊЕ ИСПИТА

Испит државне матуре из Грчког језика траје укупно **120 минута** без паузе.

Кандидат може да самостално распореди време решавања и није временски ограничен при решавању појединих делова испита.

Распоред спровођења биће објављен на интернетској страници Националног центра за вањско вредновање образовања (www.ncvvo.hr).

4.2. ИЗГЛЕД ИСПИТА И НАЧИН РЕШАВАЊА

Кандидат добија сигурносну кесицу у којој су испитна књижица и лист за одговоре.

Важно је пажљиво прочитати текст општих упутстава и текст упутства за решавање задатака и означавање тачних одговора.

У задацима затвореног типа (задаци вишеструког избора) кандидат мора да означи тачне одговоре знаком X на листу за одговоре. Ако кандидат означи више од једног одговора, задатак ће се бодовати с 0 (нула) бодова без обзира на то што је међу означенима и тачан одговор.

У задацима отвореног типа кандидат мора да одговори кратким одговором с неколико речи или једноставном реченицом (задаци допуњавања и кратког одговора) на за то предвиђено место у испитној књижици. Ако кандидат погрешно, треба да прецрта нетачан одговор, стави га у заграду, напише тачан одговор и стави параф (искључиво скраћени потпис, а не пуно име и презиме) поред тачног одговора.

4.3. ПРИБОР

Током писања испита дозвољено је употребљавати искључиво хемијску оловку која пише плавом или црном бојом. Кандидати не смеју да употребљавају речнике, граматичке сажетке ни остала помоћна средства. Није дозвољена употреба техничких помоћних средстава.

5. ОПИС БОДОВАЊА

Кандидат у испиту може да оствари **70 бодова**.

У табели 4. је приказан удео подручја испитивања у укупном успеху у испиту.

Табела 4. Удео подручја испитивања у испиту

<i>Искусство текста и комуникација</i>	40%
<i>Језичка писменост</i>	30%
<i>Цивилизација и баштина</i>	30%

Табела 5. Опис бодовања према врсти задатака

Задаци вишеструког одговора	1 бод – тачан одговор 0 бодова – нетачан одговор, одговор није означен или је означено више одговора
Задаци кратког одговора	1 бод – тачан одговор 0 бодова – нетачан одговор или одговор није уписан
Задаци допуњавања	1 бод – тачан одговор 0 бодова – нетачан одговор или одговор није уписан

5.1. ВРЕДНОВАЊЕ ПОДРУЧЈА ИСПИТИВАЊА ИСКУСТВО ТЕКСТА И КОМУНИКАЦИЈА

Тачан одговор на поједини задатак доноси један бод. У овом подручју испитивања је могуће остварити укупно **28 бодова**.

5.2. ВРЕДНОВАЊЕ ПОДРУЧЈА ИСПИТИВАЊА ЈЕЗИЧКА ПИСМЕНОСТ

Тачан одговор на поједини задатак доноси један бод. У овом подручју испитивања је могуће остварити укупно **21 бод**.

5.3. ВРЕДНОВАЊЕ ПОДРУЧЈА ИСПИТИВАЊА ЦИВИЛИЗАЦИЈА И БАШТИНА

Тачан одговор на поједини задатак доноси један бод. У овом подручју испитивања је могуће остварити укупно **21 бод**.

6. ПРИМЕРИ ЗАДАКА

У овом поглављу су наведени примери задатака.⁴ Уз сваки пример задатка су наведени упутство за решавање задатка, тачан одговор, образовни исход који се тим конкретним задатком испитује те начин бодовања.

6.1. ПРИМЕР ЗАДАТКА ВИШЕСТРУКОГ ИЗБОРА

Задатак вишеструког избора се састоји од упутства (у ком је описан начин решавања задатака и које је заједничко за све задатке тог типа у низу), основе (у којој је постављен задатак) те четири понуђена одговора од којих је један тачан.

Упутство за решавање задатака вишеструког избора гласи:

У следећим задацима од више понуђених одговора **само** један је тачан.

Тачне одговоре морате да означите знаком X на листу за одговоре.

Тачан одговор доноси један бод.

Задатак:

Како се обично називају тешке муке?

- A. Ахилејеве
- B. Иксионове
- C. Прокрустове
- D. Танталове

ТАЧАН ОДГОВОР: D. Танталове

ПОДРУЧЈЕ ИСПИТИВАЊА: *Цивилизација и баштина*

ПОТПОДРУЧЈЕ ИСПИТИВАЊА: *Митологија*

ОБРАЗОВНИ ИСХОД: Описује, објашњава, коментарише и вреднује темељне појмове грчке митологије (јунаци). (SŠ (2) GJ C.2.1.)

БОДОВАЊЕ: 1 бод – тачан одговор

0 бодова – нетачан одговор, одговор није означен или је означено више одговора

⁴ За сваку врсту задатка дат је пример без обзира на подручја испитивања. Примери и специфичности задатака у појединим подручјима испитивања се могу погледати у огледном примеру испита.

6.2. ПРИМЕР ЗАДАТКА КРАТКОГ ОДГОВОРА

Задатак кратког одговора се састоји од упутства (у ком је описан начин решавања задатка и које је заједничко за све задатке тог типа у низу) и основе (најчешће питања) у којој је задато шта кандидат треба да одговори.

Упутство за решавање задатака кратког одговора гласи:

У следећим задацима промените број задатим речима.

Одговоре упишите **само** на предвиђено место у испитној књижици.

Тачан одговор доноси један бод.

Задатак:

τὰς τάξεις

ТАЧАН ОДГОВОР: τὴν τάξιν

ПОДРУЧЈЕ ИСПИТИВАЊА: *Језичка писменост*

ПОТПОДРУЧЈЕ ИСПИТИВАЊА: *Морфологија*

ОБРАЗОВНИ ИСХОД: Препознаје, примењује и упоређује сложеније граматичке облике речи и њихове односе. (SŠ (2) GJ A.3.2.)

БОДОВАЊЕ: 1 бод – тачан одговор

0 бодова – нетачан одговор или одговор није уписан

6.3. ПРИМЕР ЗАДАТКА ДОПУЊАВАЊА

Задатак допуњавања се састоји од упутства (у ком је описан начин решавања задатка и које је заједничко за све задатке тог типа у низу) и основе у којој је задато шта кандидат треба да одговори.

Упутство за решавање задатка допуњавања гласи:

У следећим задацима допуните превод задате реченице из полазног текста. Одговоре упишите **само** на предвиђено место у испитној књижици.

Тачан одговор доноси један бод.

Задатак:

Ὅμως ὁ γ' Ἄιδης τοὺς νόμους τοῦτους ποθεῖ.

Па ипак баш Хад тражи те _____.

ТАЧАН ОДГОВОР: обичаје/законе

ПОДРУЧЈЕ ИСПИТИВАЊА: *Искусство текста и комуникација*

ПОТПОДРУЧЈЕ ИСПИТИВАЊА: *Превод текста*

ОБРАЗОВНИ ИСХОД: Разуме и објашњава изворни грчки текст. (SŠ (2) GJ B.4.3.)

БОДОВАЊЕ: 1 бод – тачан одговор

0 бодова – нетачан одговор или одговор није уписан

7. ПРИПРЕМА ЗА ИСПИТ

Редовно учење Грчког језика омогућава боље остваривање исхода те трајно и сврсисходно памћење. Предуслови успешног полагања испита државне матуре из Грчког језика су темељна језичка писменост и основе читања с разумевањем.

Током припреме испита државне матуре из Грчког језика потребно је:

- анализирати и превести уломке из књижевних дела наведене у делу каталога *Прописани текстови за испит државне матуре*
- поновити:
- морфологију (облике деклинације, компарације и коњугације те времена правилних и неправилних глагола)
- синтаксу (анализа реченице, посесивни генитив, партитивни генитив, генитив поређења, генитив апсолутни, акузатив и номинатив с инфинитивом)
- живот и дело прописаних аутора, књижевне врсте и раздобља у грчкој књижевности, периодизацију књижевности те преглед и развој књижевних врста (епика, лирика, историографија, реторика, развој драме и позоришта, филозофија)
- цивилизацијско-историјске садржаје (митологија и религија, историја, свакодневица).

Добро познавање начина испитивања значајно ће помоћи кандидатима да успешно реше задатке у испиту државне матуре.

Начин полагања испита државне матуре као и мере које се изричу у случају недозвољеног понашања ученика су прописани Правилником о полагању државне матуре (Народне новине, 1/13, 41/19, 127/19, 55/20, 53/21 и 126/21).

ЛИТЕРАТУРА

Прописани текстови за испит државне матуре

1. Ксенофон, Анабаза IV, 4, 4; 7 – 9

ὁ δὲ τόπος οὗτος Ἀρμενία ἐκαλεῖτο ἢ πρὸς ἐσπέραν. ὕπαρχος δ' ἦν αὐτῆς Τιρίβαζος, ὁ καὶ βασιλεῖ φίλος γενόμενος, καὶ ὁπότε παρείη, οὐδεὶς ἄλλος βασιλέα ἐπὶ τὸν ἵππον ἀνέβαλλεν.

Ἐντεῦθεν δ' ἐπορεύθησαν σταθμοὺς τρεῖς διὰ πεδίου παρασάγγας πεντεκαίδεκα· καὶ Τιρίβαζος παρηκολούθει ἔχων τὴν ἑαυτοῦ δύναμιν ἀπέχων ὡς δέκα σταδίου· καὶ ἀφίκοντο εἰς βασιλεία καὶ κώμας περίξ πολλὰς πολλῶν τῶν ἐπιτηδείων μεστάς. στρατοπεδευομένων δ' αὐτῶν γίγνεται τῆς νυκτὸς χιῶν πολλή· καὶ ἔωθεν ἔδοξε διασκηῆσαι τὰς τάξεις καὶ τοὺς στρατηγούς κατὰ τὰς κώμας· οὐ γὰρ ἐώρων πολέμιον οὐδένα καὶ ἀσφαλὲς ἐδόκει εἶναι διὰ τὸ πλῆθος τῆς χιόνος. ἐνταῦθα εἶχον τὰ ἐπιτήδεια ὅσα ἐστὶν ἀγαθὰ, ἰερεῖα, σῖτον, οἶνους παλαιούς εὐώδεις, ἀσταφίδας, ὄσπρια παντοδαπά. τῶν δὲ ἀποσκεδαννυμένων τινὲς ἀπὸ τοῦ στρατοπέδου ἔλεγον ὅτι κατίδοιεν νύκτωρ πολλὰ πυρὰ φαίνοντα.

2. Ксенофон, Анабаза 4, 7, 19 – 24

ἐντεῦθεν διήλθον σταθμοὺς τέτταρας παρασάγγας εἴκοσι πρὸς πόλιν μεγάλην καὶ εὐδαίμονα καὶ οἰκουμένην ἢ ἐκαλεῖτο Γυμνιάς. ἐκ ταύτης τῆς χώρας τὸ ἄρχων τοῖς Ἑλλήσιν ἡγεμόνα πέμπει, ὅπως διὰ τῆς ἑαυτῶν πολεμίας χώρας ἄγοι αὐτούς. ἐλθὼν δ' ἐκεῖνος λέγει ὅτι ἄξει αὐτούς πέντε ἡμερῶν εἰς χωρίον ὅθεν ὄψονται θάλατταν· εἰ δὲ μὴ, τεθάναι ἐπηγγείλατο. καὶ ἡγούμενος ἐπειδὴ ἐνέβαλλεν εἰς τὴν [ἑαυτοῦ] πολεμίαν, παρεκελεύετο αἶθιν καὶ φθειρεῖν τὴν χώραν· ᾧ καὶ δήλον ἐγένετο ὅτι τούτου ἕνεκα ἔλθοι, οὐ τῆς τῶν Ἑλλήνων εὐνοίας. καὶ ἀφικνοῦνται ἐπὶ τὸ ὄρος τῆ πέμπτη ἡμέρα· ὄνομα δὲ τῷ ὄρει ἦν Θήχης. ἐπεὶ δὲ οἱ πρῶτοι ἐγένοντο ἐπὶ τοῦ ὄρους καὶ κατείδον τὴν θάλατταν, κραυγὴ πολλὴ ἐγένετο. ἀκούσας δὲ ὁ Ξενοφῶν καὶ οἱ ὀπισθοφύλακες ᾤθησαν ἔμπροσθεν ἄλλους ἐπιτίθεσθαι πολεμίους· εἶποντο γὰρ ὀπισθεν ἐκ τῆς καιομένης χώρας, καὶ αὐτῶν οἱ ὀπισθοφύλακες ἀπέκτεινάν τέ τινας καὶ ἐζώγησαν ἐνέδραν ποιησάμενοι, καὶ γέρορα ἔλαβον δασιῶν βοῶν ὠμοβόεια ἀμφὶ τὰ εἴκοσιν. ἐπειδὴ δὲ βοὴ πλείων τε ἐγίνετο καὶ ἐγγύτερον καὶ οἱ αἰεὶ ἐπιόντες ἔθεον δρόμῳ ἐπὶ τοὺς αἰεὶ βοῶντας καὶ πολλῶ μείζων ἐγίνετο ἢ βοὴ ὅσῳ δὴ πλείους ἐγίνοντο, ἐδόκει δὴ μείζον τι εἶναι τῷ Ξενοφῶντι, καὶ ἀναβὰς ἐφ' ἵππον καὶ Λύκιον καὶ τοὺς ἱππέας ἀναλαβὼν παρεβόηθει· καὶ τάχα δὴ ἀκούουσι βοῶντων

τῶν στρατιωτῶν Θάλαττα θάλαττα καὶ παρεγγυόντων. ἔνθα δὴ ἔθεον πάντες καὶ οἱ ὀπισθοφύλακες, καὶ τὰ ὑποζύγια ἠλαύνετο καὶ οἱ ἵπποι.

3. Херодот, *Историја* VI 113-114

Μαχομένων δὲ ἐν τῷ Μαραθῶνι χρόνος ἐγίνετο πολλός. Καὶ τὸ μὲν μέσον τοῦ στρατοπέδου ἐνίκων οἱ βάρβαροι, τῇ Πέρσαι τε αὐτοὶ καὶ Σάκαι ἐτετάχατο· κατὰ τοῦτο μὲν δὴ ἐνίκων οἱ βάρβαροι καὶ ῥήξαντες ἐδίωκον ἐς τὴν μεσόγαιαν, τὸ δὲ κέρας ἐκάτερον ἐνίκων Ἀθηναῖοι τε καὶ Πλαταιέες. Νικῶντες δὲ τὸ μὲν τετραμμένον τῶν βαρβάρων φεύγειν ἔων, τοῖσι δὲ τὸ μέσον ῥήξασι αὐτῶν συναγαγόντες τὰ κέρα αἰμώτερα ἐμάχοντο, καὶ ἐνίκων Ἀθηναῖοι. Φεύγουσι δὲ τοῖσι Πέρσησι εἶποντο κόπτοντες, ἐς ὃ ἐπὶ τὴν θάλασσαν ἀπικόμενοι πῦρ τε αἶτεον καὶ ἐπελαμβάνοντο τῶν νεῶν. Καὶ τοῦτο μὲν ἐν τούτῳ τῷ πόνῳ ὁ πολέμαρχος Καλλίμαχος διαφθείρεται, ἀνὴρ γενόμενος ἀγαθός, ἀπὸ δ' ἔθανε τῶν στρατηγῶν Στησίλεως ὁ Θρασύλεω· τοῦτο δὲ Κυνέγειρος ὁ Εὐφορίωνος ἐνθαῦτα ἐπιλαμβανόμενος τῶν ἀφλάστων νεός, τὴν χεῖρα ἀποκοπεῖς πελέκει πίπτει, τοῦτο δὲ ἄλλοι Ἀθηναίων πολλοὶ τε καὶ ὀνομαστοί.

4. Херодот, *Историја* 1.13.14 – 27

Ταῦτα δὲ σφι ποιήσασι καὶ ὀφθεῖσι ὑπὸ τῆς πανηγύριος τελευτῆ τοῦ βίου ἀρίστη ἐπεγένετο, διέδεξέ τε ἐν τούτοισι ὁ θεὸς ὡς ἄμεινον εἶη ἀνθρώπῳ τεθνάναι μᾶλλον ἢ ζῶειν. Ἀργεῖοι μὲν γὰρ περιστάντες ἐμακάριζον τῶν νεηνιέων τὴν ῥώμην, αἱ δὲ Ἀργεῖαι τὴν μητέρα αὐτῶν, οἶων τέκνων ἐκύρησε. Ἡ δὲ μήτηρ περιχαρῆς ἐοῦσα τῷ τε ἔργῳ καὶ τῇ φήμῃ, στᾶσα ἀντίον τοῦ ἀγάλματος εὐχέτο Κλεόβι τε καὶ Βίτωνι τοῖσι ἐωυτῆς τέκνοισι, οἳ μιν ἐτίμησαν μέγਾਲως, τὴν θεὸν δοῦναι τὸ ἀνθρώπῳ τυχεῖν ἀριστόν ἐστι. Μετὰ ταύτην δὲ τὴν εὐχὴν ὡς ἔθυσάν τε καὶ εὐωχήθησαν, κατακοιμηθέντες ἐν αὐτῷ τῷ ἰρῷ οἱ νεηνίαὶ οὐκέτι ἀνέστησαν, ἀλλ' ἐν τέλει τούτῳ ἔσχοντο. Ἀργεῖοι δὲ σφῶν εἰκόνας ποιησάμενοι ἀνέθεσαν ἐς Δελφοὺς ὡς ἀνδρῶν ἀρίστων γενομένων.»

5. Демостен, *О венцу* 19.1 – 20.9

ταῦτα δ' ὀρῶν ὁ Φίλιππος (οὐ γὰρ ἦν ἀφανῆ) τοῖς παρ' ἐκάστοις προδόταις χρήματ' ἀναλίσκων πάντας συνέκρουε καὶ πρὸς αὐτοὺς ἐτάραττεν· εἴτ' ἐν οἷς ἡμάρτανον ἄλλοι καὶ κακῶς ἐφρόνουν, αὐτὸς παρεσκευάζετο καὶ κατὰ πάντων ἐφύετο. ὡς δὲ ταλαιπωρούμενοι τῷ μήκει τοῦ πολέμου οἱ τότε μὲν βαρεῖς, νῦν δ' ἀτυχεῖς Θηβαῖοι φανεροὶ πᾶσιν ἦσαν ἀναγκασθησόμενοι καταφεύγειν ἐφ' ὑμᾶς, ὁ Φίλιππος, ἵνα μὴ τοῦτο γένοιτο μηδὲ συνέλθοιεν αἱ πόλεις, ὑμῖν μὲν εἰρήνην, ἐκείνοις δὲ βοήθειαν ἐπηγγείλατο. τί οὖν συνηγωνίσαστ' αὐτῷ πρὸς τὸ λαβεῖν ὀλίγου δεῖν ὑμᾶς ἐκόντας ἐξαπατωμένους; ἢ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων, εἴτε χρηρὴ κακίαν εἴτ' ἄγνοιαν εἴτε καὶ αἰμώτερα ταῦτ' εἰπεῖν, οἱ πόλεμον συνεχῆ καὶ μακρὸν πολεμούντων ὑμῶν, καὶ

τοῦτον ὑπὲρ τῶν πᾶσι συμφερόντων, ὡς ἔργῳ φανερόν γεγονεν, οὔτε χρήμασιν οὔτε σώμασιν οὔτ' ἄλλῳ οὐδενὶ τῶν ἀπάντων συνελάμβανον ὑμῖν· οἷς καὶ δικαίως καὶ προσηκόντως ὀργιζόμενοι ἐτοίμως ὑπηκούσατε τῷ Φιλίππῳ.

6. Πλατων, *Κριτων* 43c 4 – 43d 8

ΣΩ. ... ἀλλὰ τί δὴ οὕτω πρῶ ἀφίξαι;

ΚΡ. Ἀγγελίαν, ὦ Σώκρατες, φέρων χαλεπὴν, οὐ σοί, ὡς ἐμοὶ φαίνεται, ἀλλ' ἐμοὶ καὶ τοῖς σοῖς ἐπιτηδεῖοις πᾶσιν καὶ χαλεπὴν καὶ βαρεῖαν, ἣν ἐγώ, ὡς ἐμοὶ δοκῶ, ἐν τοῖς βαρύτατ' ἂν ἐνέγκαιμι.

ΣΩ. Τίνα ταύτην; ἢ τὸ πλοῖον ἀφίκεται ἐκ Δήλου, οὗ δεῖ ἀφικομένου τεθνάναι με;

ΚΡ. Οὗτοι δὴ ἀφίκεται, ἀλλὰ δοκεῖν μὲν μοι ἦξει τήμερον ἐξ ὧν ἀπαγγέλλουσιν ἦκοντές τινες ἀπὸ Σουνίου καὶ καταλιπόντες ἐκεῖ αὐτό. δῆλον οὖν ἐκ τούτων [τῶν ἀγγέλων] ὅτι ἦξει τήμερον, καὶ ἀνάγκη δὴ εἰς αὐριον ἔσται, ὦ Σώκρατες, τὸν βίον σε τελευτᾶν.

ΣΩ. Ἀλλ', ὦ Κρίτων, τύχη ἀγαθῆ, εἰ ταύτη τοῖς θεοῖς φίλον, ταύτη ἔστω· οὐ μέντοι οἶμαι ἦξιν αὐτὸ τήμερον.

7. Πλατων, *Φεδων* 117a 4 – 117b 9

Καὶ ὁ Κρίτων ἀκούσας ἔνευσε τῷ παιδὶ πλησίον ἐστῶτι. καὶ ὁ παῖς ἐξελθὼν καὶ συχνὸν χρόνον διατριψας ἦκεν ἄγων τὸν μέλλοντα δώσειν τὸ φάρμακον, ἐν κύλικι φέροντα τετριμμένον. ἰδὼν δὲ ὁ Σωκράτης τὸν ἄνθρωπον, Εἶεν, ἔφη, ὦ βέλτιστε, σὺ γὰρ τούτων ἐπιστήμων, τί χρὴ ποιεῖν; Οὐδὲν ἄλλο, ἔφη, ἢ πιόντα περιμέναι, ἕως ἂν σου βάρος ἐν τοῖς σκέλεσι γένηται, ἔπειτα κατακεῖσθαι· καὶ οὕτως αὐτὸ ποιήσει. Καὶ ἅμα ὠρεξε τὴν κύλικα τῷ Σωκράτει. Καὶ ὡς λαβὼν καὶ μάλα ἴλεως, ὦ Ἐχέκρατες, οὐδὲντρέσας οὐδὲ διαφθείρας οὔτε τοῦ χρώματος οὔτε τοῦ προσώπου, ἀλλ' ὥσπερ εἰώθει αυρηδὸν ὑποβλέψας πρὸς τὸν ἄνθρωπον, Τί λέγεις, ἔφη, περὶ τοῦδε τοῦ πώματος πρὸς τὸ ἀποσπεῖσαί τι; ἔξεστιν ἢ οὐ; Τοσοῦτον, ἔφη, ὦ Σώκρατες, τρίβομεν ὅσον οἰόμεθα μέτριον εἶναι πιεῖν.

8. Σοφοκλε, *Αντιγόνη* 511 – 525

ΑΝ. Οὐδὲν γὰρ αἰσχροὺς τοὺς ὁμοσπλάγχχνους σέβειν.

ΚΡ. Οὐκ οὐκ ὄμαιμος χῶ καταντίον θανῶν;

ΑΝ. Ὅμαιμος ἐκ μιᾶς τε καὶ ταυτοῦ πατρός.

ΚΡ. Πῶς δὴτ' ἐκείνῳ δυσσεβῆ τιμᾶς χάριν;

ΑΝ. Οὐ μαρτυρήσει ταυθ' ὁ κατθανῶν νέκυς.

515

ΚΡ. Εἴ τοί σφε τιμᾶς ἐξ ἴσου τῷ δυσσεβεῖ.

ΑΝ. Οὐ γάρ τι δοῦλος. ἀλλ' ἀδελφὸς ὤλετο.

ΚΡ. Πορθῶν δὲ τήνδε γῆν· ὁ δ' ἀντιστάς ὑπερ.

ΑΝ. Ὅμως ὁ γ' Ἄιδης τοὺς νόμους τούτους ποθεῖ.	
ΚΡ. Ἄλλ' οὐχ ὁ χρηστός τῶ κακῶ λαχεῖν ἴσος.	520
ΑΝ. Τίς οἶδεν εἰ κάτω ἔστιν εὐαγῆ τάδε;	
ΚΡ. Οὗτοι ποθ' οὐχθρός, οὐδ' ὅταν θάνῃ, φίλος.	
ΑΝ. Οὗτοι συνέχθειν, ἀλλὰ συμφιλεῖν ἔφυν.	
ΚΡ. Κάτω νυν ἔλθοῦσ', εἰ φιλητέον, φίλει κείνους· ἐμοῦ δὲ ζῶντος οὐκ ἄρξει γυνή.	525

9. Софокле, *Филоклет* 1417 – 1438

σὺ δ' ἐμῶν μύθων ἐπάκουσον.	
Καὶ πρῶτα μὲν σοὶ τὰς ἐμὰς λέξω τύχας, ὅσους πονήσας καὶ διεξελεθῶν πόνους ἀθάνατον ἀρετὴν ἔσχον, ὡς πάρεσθ' ὄρᾶν·	1420
καὶ σοί, σάφ' ἴσθι, τοῦτ' ὀφείλεται παθεῖν, ἐκ τῶν πόνων τῶνδ' εὐκλεᾶ θέσθαι βίον. Ἐλθῶν δὲ σὺν τῶδ' ἀνδρὶ πρὸς τὸ Τρωϊκὸν πόλισμα, πρῶτον μὲν νόσου παύσῃ λυγρᾶς, ἀρετῆ τε πρῶτος ἐκκριθεὶς στρατεύματος,	1425
Πάρην μὲν, ὅς τῶνδ' αἴτιος κακῶν ἔφνυ, τόξοισι τοῖς ἐμοῖσι νοσφεῖς βίου, πέρσεις τε Τροίαν, σκυλά τ' εἰς μέλαθρα σὰ πέμψεις, ἀριστεῖ ἐκλαβὼν στρατεύματος,	
Ποίαντι πατρὶ πρὸς πάτρας Οἴτης πλάκα.	1430
Ἄ δ' ἂν λάβῃς σὺ σκυλα τοῦδε τοῦ στρατοῦ τόξων ἐμῶν μνημεῖα πρὸς πυρὰν ἐμὴν κόμιζε. Καὶ σοὶ ταῦτ', Ἀχιλλέως τέκνον, παρήνεσ'· οὔτε γὰρ σὺ τοῦδ' ἄτερ σθένεις ἐλεῖν τὸ Τροίας πεδῖον οὔθ' οὔτος σέθεν·	1435
ἀλλ' ὡς λέοντε συννόμω φυλάσσετον οὔτος σὲ καὶ σὺ τόνδ'. Ἐγὼ δ' Ἀσκληπιὸν παυστήρα πέμψω σῆς νόσου πρὸς Ἴλιον·	

10. Софокле, *Краль Едип* 58 – 72

ΟΙ. ὦ παῖδες οἰκτροί, γνωτὰ κοὐκ ἄγνωτὰ μοι προσήλθεθ' ἰμείροντες· εὖ γὰρ οἶδ' ὅτι νοσεῖτε πάντες, καὶ νοσοῦντες ὡς ἐγὼ οὐκ ἔστιν ὑμῶν ὅστις ἐξ ἴσου νοσεῖ. Τὸ μὲν γὰρ ὑμῶν ἄλγος εἰς ἓν ἔρχεται	60
--	----

μόνον καθ' αὐτόν, κούδέν' ἄλλον, ἢ δ' ἐμὴ
 ψυχὴ πόλιν τε κάμῃ καὶ σ' ὁμοῦ στένει.
 Ὄστ' οὐχ ὕπνω γ' εὐδοντά μ' ἐξεγείρετε· 65
 ἀλλ' ἴστε πολλὰ μὲν με δακρύσαντα δῆ,
 πολλὰς δ' ὁδοὺς ἐλθόντα φροντίδος πλάνοις·
 ἦν δ' εὖ σκοπῶν εὕρισκον ἴασιν μόνην,
 ταύτην ἔπραξα· παῖδα γὰρ Μενουικέως
 Κρέοντ', ἐμαυτοῦ γαμβρόν, ἐς τὰ Πυθικὰ 70
 ἔπεμψα Φοίβου δώμαθ', ὡς πύθοιθ' ὅ τι
 δρῶν ἢ τί φωνῶν τήνδε ῥυσαίμην πόλιν.

11. Софокле, *Аянт* 1328 – 1345

ΟΔ. Ἐξεστιν οὖν εἰπόντι τάληθῆ φίλω
 σοὶ μηδὲν ἦσσον ἢ πάρος ξυνηρετεῖν;
 ΑΓ. Εἶπ'· ἢ γὰρ εἶην οὐκ ἂν εὖ φρονῶν, ἐπεὶ 1330
 φίλον σ' ἐγὼ μέγιστον Ἀργείων νέμω.
 ΟΔ. Ἄκουέ νυν. Τὸν ἄνδρα τόνδε πρὸς θεῶν
 μὴ τλῆς ἄθαπτον ᾧδ' ἀναλγήτως βαλεῖν·
 μὴδ' ἢ βία σε μηδαμῶς νικησάτω
 τοσόνδε μισεῖν ὥστε τὴν δίκην πατεῖν. 1335
 Κάμοι γὰρ ἦν ποθ' οὗτος ἐχθιστος στρατοῦ,
 ἐξ οὗ ἑκράτησα τῶν Ἀχιλλείων ὀπλων·
 ἀλλ' αὐτὸν ἔμπας ὄντ' ἐγὼ τοιόνδ' ἐμοὶ
 οὐκ ἀντατιμάσαιμ' ἂν, ὥστε μὴ λέγειν
 ἔν' ἄνδρ' ἰδεῖν ἄριστον Ἀργείων, ὅσοι 1340
 Τροίαν ἀφικόμεσθα, πλὴν Ἀχιλλέως.
 Ὄστ' οὐκ ἂν ἐνδίκως γ' ἀτιμάζοιτό σοι
 οὐ γὰρ τι τοῦτον, ἀλλὰ τοὺς θεῶν νόμους
 φθείροις ἂν. Ἄνδρα δ' οὐ δίκαιον, εἰ θάνοι,
 βλάπτειν τὸν ἐσθλόν, οὐδ' ἐὰν μισῶν κυρῆς. 1345

12. Ευριπιδ, *Ελεκτρα* 300 – 318

ΗΛ. λέγοιμ' ἂν, εἰ χρή (χρῆ δὲ πρὸς φίλον λέγειν), 300
 τύχας βαρείας τὰς ἐμὰς κάμοῦ πατρός.
 ἐπεὶ δὲ κινεῖς μῦθον, ἱκετεύω, ξένε,
 ἄγγελ' Ὀρέστη τὰμὰ κάκείου κακά,
 πρῶτον μὲν οἴοις ἐν πέπλοις ἀυλίζομαι,
 πίνωι θ' ὅσῳ βέβριθ', ὑπὸ στέγαισί τε 305

οἴαισι ναίω βασιλικῶν ἐκ δωμάτων,
 αὐτὴ μὲν ἐκμοχθοῦσα κερκίσιν πέπλους
 ἢ γυμνὸν ἔξω σῶμα καὶ στερήσομαι
 αὐτὴ δὲ πηγὰς ποταμίους φορομένη.
 ἀνέορτος ἱερῶν καὶ χορῶν τητωμένη 310
 ἀναίνομαι γυναῖκας οὔσα παρθένος,
 αἰσχύνομαι δὲ Κάστορ', ὃς πρὶν ἐς θεοὺς
 ἐλθεῖν ἔμ' ἐμνήστευεν, οὔσαν ἐγγενῆ.
 μήτηρ δ' ἐμὴ Φρυγίοισιν ἐν σκυλεύμασιν
 θρόνῳ κάθηται, πρὸς δ' ἔδραιοισιν Ἀσίδες 315
 δμῶαὶ στατίζουσ', ἄς ἔπερσ' ἐμὸς πατήρ,
 Ἴδαῖα φάρη χρυσέαις ἐζευγμένα
 πόρπαισιν.

13. Ευριπιδ, *Μεδεια* 1002 – 1018

Πα. δέσποιν', ἀφείνται παῖδες οἶδε σοι φυγῆς,
 καὶ δῶρα νύμφη βασιλῆς ἀσμένη χεροῖν
 ἐδέξατ'· εἰρήνη δὲ τάκειῖθεν τέκνοις.
 ἔα· 1005
 τί συγχυθεῖς' ἔστηκας ἠνίκ' εὐτυχεῖς;
 τί σὴν ἔτρεψας ἔμπαλιν παρηίδα
 κοῦκ ἀσμένη τόνδ' ἐξ ἐμοῦ δέχηι λόγον;
 Μη. αἰαῖ.
 Πα. τάδ' οὐ ξυνωιδὰ τοῖσιν ἐξηγγελέμενοις.
 Μη. αἰαῖ μάλ' αὖθις. Πα. μῶν τιν' ἀγγέλλων τύχην
 οὐκ οἶδα, δόξης δ' ἐσφάλην εὐαγγέλου; 1010
 Μη. ἠγγειλας οἶ' ἠγγειλας· οὐ σὲ μέμφομαι.
 Πα. τί δαὶ κατηφές ὄμμα καὶ δακρυροοεῖς;
 Μη. πολλή μ' ἀνάγκη, πρέσβυ· ταῦτα γὰρ θεοὶ
 κάγῳ κακῶς φρονοῦσ' ἐμηχανησάμην.
 Πα. θάρσει· κάτει τοι καὶ σὺ πρὸς τέκνων ἔτι. 1015
 Μη. ἄλλους κατάξω πρόσθεν ἢ τάλαιν' ἐγώ.
 Πα. οὔτοι μόνη σὺ σῶν ἀπεζύγης τέκνων·
 κούφως φέρειν χρή θνητὸν ὄντα συμφοράς.

14. Ευριπιδ, *Хелена* 16 – 30

ἡμῖν δὲ γῆ μὲν πατρὶς οὐκ ἀνώνυμος
 Σπάρτη, πατήρ δὲ Τυνδάρεως· ἔστιν δὲ δὴ

λόγος τις ὡς Ζεὺς μητέρ' ἔπτατ' εἰς ἐμὴν
 Λήδαν κύκνου μορφώματ' ὄρνιθος λαβῶν,
 ὃς δόλιον εὐνήν ἐξέπραξ' ὑπ' αἰετοῦ 20
 δίωγμα φεύγων, εἰ σαφῆς οὔτος λόγος
 Ἑλένη δ' ἐκλήθην. ἃ δὲ πεπόνθαμεν κακὰ
 λέγοιμ' ἄν. ἦλθον τρεῖς θεαὶ κάλλους πέρι
 Ἴδαϊον ἐς κευθμῶν' Ἀλέξανδρον πάρα,
 Ἥρα Κύπρις τε διογενῆς τε παρθένος, 25
 μορφῆς θέλουσαι διαπεράνασθαι κρίσιν.
 τοῦμὸν δὲ κάλλος, εἰ καλὸν τὸ δυστυχές,
 Κύπρις προτείνασ' ὡς Ἀλέξανδρος γαμεῖ,
 νικᾷ. λιπῶν δὲ βούσταθμ' Ἴδαῖος Πάρις
 Σπάρτην ἀφίκεθ' ὡς ἐμὸν σχήσων λέχος. 30

15. Ευριπιδ, Κικλοπ 113 – 130

Οδ. τίς δ' ἦδε χώρα καὶ τίνες ναίουσί νιν;
 Σι. Αἰτναῖος ὄχθος Σικελίας ὑπέρτατος.
 Οδ. τεῖχη δὲ ποῦ 'στι καὶ πόλεως πυργώματα; 115
 Σι. οὐκ ἔστ'· ἔρημοι πρῶνες ἀνθρώπων, ξένε.
 Οδ. τίνες δ' ἔχουσι γαῖαν; ἢ θηρῶν γένος;
 Σι. Κύκλωπες, ἄντρ' ἔχοντες, οὐ στέγας δόμων.
 Οδ. τίνος κλύοντες; ἢ δεδήμευται κράτος;
 Σι. μονάδες· ἀκούει δ' οὐδὲν οὐδεὶς οὐδενός. 120
 Οδ. σπεύρουσι δ'—ἢ τῶι ζῶσι; —Δήμητρος στάχυν;
 Σι. γάλακτι καὶ τυροῖσι καὶ μῆλων βορᾷ.
 Οδ. Βρομίου δὲ πῶμ' ἔχουσιν, ἀμπέλου ῥοάς;
 Σι. ἦκιστα· τοιγὰρ ἄχορον οἰκοῦσι χθόνα.
 Οδ. φιλόξενοι δὲ χῶσιοι περὶ ξένους; 125
 Σι. γλυκύτατά φασι τὰ κρέα τοὺς ξένους φορεῖν.
 Οδ. τί φῆις; βορᾷ χαίρουσιν ἀνθρωποκτόνῳ;
 Σι. οὐδεὶς μολῶν δεῦρ' ὅστις οὐ κατεσφάγη.
 Οδ. αὐτὸς δὲ Κύκλωψ ποῦ 'στιν; ἢ δόμων ἔσω;
 Σι. φρουῶδος, πρὸς Αἴτνηι θῆρας ἰχνεύων κυσίν. 130

16. Χομερ, Ιλιјаδα VI, 391 – 405

ἦ ῥα γυνὴ ταμίη, ὃ δ' ἀπέσσυτο δώματος Ἔκτωρ
 τὴν αὐτὴν ὁδὸν αὐτὶς εὐκτιμένας κατ' ἀγυιάς.
 εὔτε πύλας ἴκανε διερχόμενος μέγα ἄστρ
 Σκαιάς, τῇ ἄρ' ἔμελλε διεξιμέναι πεδίον δέ,

Препоручена литература за кандидате

- Дукат, *Граматика грчког језика*, Школска књига, Загреб, 1983.
- Мартинић-Јерчић, Матковић, *Прометеј*, Школска књига, Загреб, 2003.
- Мартинић-Јерчић, Матковић, Гјурашин, *Прометеј Mythos 1*, Школска књига, Загреб, 2019.
- Мартинић-Јерчић, Матковић, Гјурашин, *Прометеј Epos 2*, Школска књига, Загреб, 2020.
- Мартинић-Јерчић, Матковић, Гјурашин, *Прометеј Logos 3*, Школска књига, Загреб, 2021.
- Мартинић-Јерчић, Матковић, Гјурашин, Малеш, *Прометеј Kosmos 4*, Школска књига, Загреб, 2021.
- Мајнарић, Горски, *Грчко-хрватски рјечник*, Школска књига, Загреб, 1976.
- Мусић, Мајнарић, *Граматика грчког језика*, Школска књига, Загреб, 1980.
- Сабадош, Сиронић, Змајловић, *Chrestomathia Graeca*, Школска књига, Загреб, 2002.
- Сабадош, Сиронић, Змајловић, *Anthologia Graeca*, Школска књига, Загреб, 1971.
- Шваб, *Најлепше приче класичне старине*, Графички завод Хрватске, Загреб, 1984.
- Замаровски, *Јунаци античких митова*, АртРесор, Загреб, 1985.

Препоручена литература за наставнике

- Der kleine Pauly, *Lexikon der Antike in 5 Bänden*, München, 1979. Der neue Pauly, Stuttgart-Weimar, 1996.
- Дукат, *Огледи о грчкој трагедији*, Издавачки центар Ријека, Библиотека Домети, 1981.
- Дукат, *Хомерско питање*, Глобус, Загреб, 1987.
- Есхил – Софокле – Еурипид, *Сабране грчке трагедије*, Врхунци цивилизације, Београд, 1988.
- Херодот, *Историја*, Матица хрватска, Загреб, 2000.
- Јуриц, *Грчка – од митова до античких споменика*, Андромеда, Ријека, 2001.
- Лески, *Историја грчке књижевности*, Голден маркетинг, Загреб, 2001.
- Мусић, *Нацрт грчких и римских старина*, Екс либрис, Загреб, 2002.
- Олала, *Митолошки атлас Грчке*, Голден маркетинг, Загреб, 2007.
- Историја светске књижевности*, II део, Младост, Загреб, 1977.
- Шајн, *Смртни јунак*, Глобус, Загреб, 1989.
- The Oxford Concise Companion to Classical Literature*, Oxford, 1993.
- The Oxford Companion to Classical Civilization*, Oxford, 1998.

The Oxford Classical Dictionary, Oxford, 1996.

The Penguin, Dictionary of Classical Mythology, London, 1990.

Сиронић, *Расправе о хеленској књижевности*, Матица хрватска, Загреб, 1997.

Шкиљан, *Лексикон античких аутора*, Latina & Graeca, Загреб, 1996.

Шкиљан, *Лексикон античких термина*, Latina & Graeca, Загреб, 2003.

Заниновић, *Од Хелена до Хрвата*, Школска књига, Загреб, 1996.

Замаровски, *Откриће Троје*, Глобус, Загреб, 1965.

Замаровски, *Грчко чудо*, Школска књига, Загреб, 1978.

Корисни линкови

<http://www.textkit.com/>

<http://www.gottwein.de/>

<http://scaife.perseus.org/>

<http://www.teacheroz.com/greeks.html>

Онлајн речници

<http://archimedes.fas.harvard.edu/pollux/>

<https://logeion.uchicago.edu/lexidium>

Књижевност

<https://www.ancient-literature.com/>

http://www.greek-language.gr/greekLang/ancient_greek/index.html

Хомер, коментари

<https://ahcip.chs.harvard.edu/>

<https://homer.library.northwestern.edu/>

ДОДАЦИ

ВОКАБУЛАР

Вокабулар који се налази у каталогу не темељи се на прописаним текстовима, већ је лексичко језгро које кандидатима може да послужи као подсетник и основа за проширивање сопственог вокабулара. Критеријум за уврштавање појединих речи био је учесталост и важност коришћења тих речи у настави.

А

ἄμβροτος 3 i 2 (=ἄβροτος)	бесмртан	ἀδικία, ας, ἡ	неправда
ἄγαθός 3	добар, честит	ἄδω	певати
ἄγαλμα, ατος, τό	накит; понос; кип	ἀεί	увек
ἄγαπάω	волети	ἀήρ, ἀέρος, ἡ	ваздух
ἀγάπη, ης, ἡ	љубав	ἀθάνατος 2	бесмртан
ἀγγέλλω	јављати	ἄθλος, ου, ό	борба, надметање; мука
ἄγγελος, ου, ό	гласник	ἀθροίζω	скупљати
ἀγείρω	скупљати; сазивати	αἰθήρ, έρος, ἡ	етер; небо; ваздух
ἄγκυρα, ας, ἡ	сидро	αἷμα, ατος, τό	крв
ἄγορά, ἄς, ἡ	скупштина, трг	αἶξ, γός, ἡ/ό	коза; јарац
ἄγορεύω	јавно говорити	αἰρέω	узети, ухватити
ἄγρός, οὔ, ό	поље	αἰσθάνομαι	опазити, осетити
ἄγω	водити	αἰσχρός 3	ружан, срамотан
ἄγων, ὠνος, ό	игра, такмичење	αἰτέω	молити, тражити
ἄγωνίζομαι	такмичити се, борити се	αἰτία, ας, ἡ	узрок, кривица
ἄδελφός, οὔ, ό	брат	ἀκοντίζω	бацати копље
ἀδικέω	чинити криво; бити кривац	ἀκούω	слушати
		ἀκρόπολις, εως, ἡ	горњи град, тврђава

ἄκρος 3	вишњи, горњи, крајњи	ἄνθρωπος, ου, ό	човек
ἀλγεῖνός 3	болан, мучан	ἄξιος 3	вредан, достојан
ἄλγος, ους, τό	бол	ἀοιδός, ου̅, ό	певач
ἀλήθεια, ας, ή	истина	ἀπό (+ gen.)	од
ἀληθεύω	говорити истину	ἀποθνήσκω	умирати
ἀληθής 2	истинит	ἄποινα, ων, τά	откупнина
ἀλλά	али, него	ἀπορία, ας, ή	неприлика
ἄλλος, η, ο	други	ἀργυρότοξος 2	сребролук, Аполонов епитет
ἄλοχος, ου, ή	супруга, жена	ἀργυροῦς, ᾱ, οῦν	сребрн
ἀμαρτάνω	промашити; погрешити	ἀρετή, ης, ή	врлина, храброст
ἀμαρτία, ας, ή	грешка, грех	ἀρμονία, ας, ή	веза, спајање; склад
ἀμείβομαι	променити; одговарати	ἀρχή, ης, ή	почетак, власт; покрајина
ἄμπελος, ου, ή	винова лоза	ἄρχω	почињати, владати, заповедати
ἀμφίπολος, ου, ή	слушкиња	ἄρχων, онτος, ό	заповедник
ἀνά (+ ak.)	уз, по	ἀσπίς, ίδος, ή	штит
ἀναβαίνω	узлазити, пењати се	ἄστυ, εος, τό	град (најчешће се односи на Атину)
ἀνάβασις, εως, ή	успон	ἀτιμάζω	срамотити, презирати, не штовати
ἀνάγκη, ης, ή	нужда, сила; судбина	αὐγή, ης, ή	зрак (Сунца)
ἄναξ, ἄνακτος, ό	владар	αὐλός, ου̅, ό	фрула, свирала
ἀνάπτω	владати	αὐξάνω	повећавати
ἀνδρεία, ας, ή	храброст	αὐτόματος 2	који се сам од себе покреће
ἀνδρεῖος 3	мужеван, храбар	αὐτός, ή, ό	сам, исти, он (у косим падежима)
ἄνεμος, ου, ό	ветар		
ἀνήρ, ἀνδρός, ό	муж, човек, јунак		
ἄνθος, ους, τό	цвет		

ἀφικνέομαι	стићи	βραδύς, εἶα, ὑ	спор
ἄφρων 2	неразуман, луд	βραχύς, εἶα, ὑ	кратак
Β		βροτός, ὁ, ἡ	смртан; супст. смртник
βαθύς, εἶα, ὑ	дубок	βωμός, οὔ, ὁ	жртвеник
βαίνω	ићи, корачати, ступати	Γ	
βάλλω	бацати	γάλα, γάλακτος, τό	млеко
βάρβαρος 2	негрчки, варварски	γαμέω	женити се
βαρύς, εἶα, ὑ	тежак	γάμος, ου, ὁ	свадба, брак
βασιλεία, ας, ἡ	краљевина, краљевска власт	γάρ	наиме, јер
βασιλεύς, ἕως, ὁ	краљ	γελάω	смејати се
βασιλεύω	краљевати, владати	γένεσις, εως, ἡ	постанак, рођење
βία, ας, ἡ	сила	γένος, ους, τό	род, племе
βιβλίον, ου, τό	књига	γεραιός 3	стар; супст. старац
βίβλος, ου, ἡ	књига	γέρον, οντος, ὁ	старац
βίος, ου, ὁ	живот	γῆ, ἧς, ἡ	земља
βλάπτω	шкодити, штетити	γίγας, αντος, ὁ	див
βλέπω	гледати	γίγνομαι	постајати, бити
βοάω	звати	γιγνώσκω	познавати, спознавати
βουλεύω	већати, саветовати; мед. одлучивати	γλαυκῶπις, ιδος, ἡ	совоока, сјајноока; епитет за Атину
βουλή, ἧς, ἡ	савет, договор, одлука; веће	γλαῦξ, κός, ἡ	сова
βούλομαι	хтети, желети	γλυκύς, εἶα, ὑ	сладак
βοῦς, βοός, ὁ ἡ	говедо	γλώττα, ης, ἡ	језик
βοῶπις, ιδος, ἡ	волоока, епитет за Херу	γνώμη, ης, ἡ	мишљење, одлука
		γονεύς, ἕως, ὁ	родитељ
		γόνυ, γόνατος, τό	колело

γράμμα, ατος, τό	слово; књига; пл. књижевност, читање и писање	δημοκρατία, ας, ή	власт народа
γραμματική, ής, ή	граматика	δῆμος, ου, ό	народ
γράφω	писати	διά (+ gen.)	кроз, преко; (+ ак.) због
γυμνάζω	вежбати	διάδοχος, ου, ό	наследник, заменик
γυμνάσιον, ου, τό	вежбалиште	διαφθείρω	уништавати, пустошити
γυμνός 3	го; оскудно одевен	διδάσκαλος, ου, ό	учитељ
γυνή, γυναικός, ή	жена	διδάσκω	подучавати
γύψ, γυπός, ό	јастреб	δίδωμι	давати
Δ		διθύραμβος, ου, ό	дитирамб, хорска песма у част Диониса
δαίμων, ονος, ό	божанство, злодух	δίκαιος 3	праведан
δάφνη, ης, ή	ловор	δίκη, ης, ή	правда
δέ	а, али, но	δῖος 3	боголик; божански; частан
δεῖ	треба	διώκω	(про)гонити
δείδω	плашити се	δοκέω	мислити
δείκνυμι	показивати	δοκεῖ μοι	чини ми се
δεινός 3	страшан	δόξα, ης, ή	мисао, глас, слава
δελφίς, ἴνος, ό	делфин	δόρυ, δόρατος, τό	копље
δένδρον, ου, τό	дрво	δουλεύω	робовати
δεξιός 3	десни	δοῦλος, ου, ό	роб, слуга
δέρμα, ατος, τό	кожа	δουλός	заробити
δεσμός, οῦ, ό	уже, пл. окови	δραῦμα, ατος, τό	дело, чин; драма
δεσμώτης, ου, ό	заробљеник; (као придев) свезан, окован	δρόμος, ου, ό	трчање, трка
δεσπότης, ου, ό	господар	δύναμαι	моћи
δέχομαι	примати	δύναμις, εως, ή	сила, снага, моћ

δῶμα, ατος, τό	стан, кућа, дом	ἐλπίς, ίδος, ή	нада, поуздање
δῶρον, ου, τό	дар	ἐμός 3	мој
Ε		ἐν (+dat)	у, на, о, по
ἔαρ, ἔαρος, τό	пролеће	ἔξοδος, ου, ή	излаз; ексода, излазна песма хора у трагедији
ἐάω	допустити	ἐπεισόδιον, ου, τό	епизода, део трагедије (одговара чиновима)
ἐγείρω	будити	ἐπί (+ gen.)	на, код, уз, (+ дат.) на, при, код; (+ ак.) на, против, за
ἐγώ	ја	ἐπίσταμαι	знати
ἐθέλω/θέλω	желети	ἐπιστήμη, ης, ή	знање
ἔθνος, ους, τό	народ	ἔπομαι	следити
ἔθος, ους, τό	обичај	ἔπος, ους, τό	реч, говор, песма
εἶδος, ους, τό	лик, облик, идеја	ἐργάζομαι	радити, чинити
εἶδωλον, ου, τό	лик, прилика, приказа	ἔργον, ου, τό	дело, посао
εἰμί	бити	ἔρις, ιδος, ή	срџба, љутња, бес
εἶμι	ићи ћу	ἐρμηνεύς, ἔως, ό	весник, гласник
εἰρήνη, ης, ή	мир	ἐρυθρός 3	црвен
εἰς	(+ ак.) у, на, за	ἔρχομαι	долазити, ићи
ἐκ	(+ ген.) из	ἔρως, ωτος, ό	жеља, љубав
ἐκατόμβη, ης, ή	свечана жртва	ἐρωτάω	питати
ἐκεῖνος, η, ο	онај, она, оно	ἔσοδος, ου, ή	улаз
ἐκηβόλος, 2	далекометни, епитет за Аполона	ἐταῖρος, ου, ό	друг, пријатељ
ἐλαία, ας, ή	маслина	ἕτερος 3	други (од двојице)
ἐλαύνω	гонити; јахати; ходати, ићи	ἔτος, ους, τό	година
ἐλαφος, ου, ό/ή	јелен, кошута	εὖ	добро, ваљано
ἐλευθερία, ας, ή	слобода	εὐγενής 2	племенит
ἐλέφας, αντος, ό	слон		

εὐδαιμονία, ας, ἡ	срећа, блаженство	Ⓜ	θάλαμος, ου, ό	брачна одаја (спаваћа соба)
εὐδαίμων, ον	срећан			
εὐρίσκω	налазити, откривати		θάλαττα, ης, ἡ	море
εὐχομαι	молити		θάνατος, ου, ό	смрт
εὐώνυμος 2	леви		θάπτω	сахрањивати
ἐχθρός 3	непријатељски, мрзак		θαῦμα, ατος, τό	чудо
ἔχω	имати, држати		θαυμάζω (+ ак.)	чудити се, дивити се
ἔως, ἔω, ἡ	зора		θεά, ᾶς, ἡ	божица
			θεάομαι	гледати
			θέατρον, ου, τό	позориште, гледалиште
Z		θεός, οὔ, ό	бог	
ζάω	живети	θεραπέυω	неговати, лечити, штовати	
ζεύγνυμι	ујармити	θερμός 3	врућ, топао	
ζωή, ἡς, ἡ	живот	θέρος, ους, τό	лето	
ζώνη, ης, ἡ	појас	θέω	трчати	
ζῶον, ου, τό	животиња	θήρ, θηρός, ό / θηρίον, ίου τό	звер, животиња	
H		θηράω / θηρεύω	ловити	
ἡβη, ης, ἡ	младост	θησαυρός, οὔ, ό	благо	
ἡγεμών, όνος, ό	вођа, заповедник	θνήσκω	умирати	
ἡγέομαι	водити, бити вођа	θνητός 3	смртан	
ἡδῆ	већ	θρίξ, τριχός, ἡ	длака, коса	
ἡδονή, ἡς, ἡ	наслада, радост	θυγάτηρ, τρός, ἡ	кћер	
ἡδύς, εἶα, ύ	угодан	θυμός, οὔ, ό	срце, душа	
ἡκω	дошао сам, овде сам	θύω	жртвовати	
ἡλιος, ίου, ό	Сунце			
ἡμεῖς	ми			
ἡμέρα, ας, ἡ	дан			
ἡμέτερος 3	наш			
ἥρως, ἥρωος, ό	херој, јунак			

θώραξ, ακος, ό	оклоп	καιρός, οὔ, ό	права, мера, згодан час
I		καίω	палити
ιατρός, οὔ, ό	лекар	κακός 3	зао
ἴδιος 3	сопствен	κάλαμος, ου, ό	трска
ἱερεύς, έως, ό	свештеник	καλέω	звати
ἱερός 3	свет	κάλλος, ους, τό	лепота
ἦμι	слати	καλός 3	леп
ἱκάνω/ἴκω	долазити	καλύπτω	покривати, застирати
ἱκετεύω	бити прибегица	κάματος, ου, ό	умор, мука
ἱκέτις, ιδος, ή / ἱκέτης, ου, ό	прибегиц	κάμηλος, ου, ό/ή	камила
ἵνα	да (намерни везник)	καρδία, ас, ή	срце
ἵππεύς, έως, ό	коњаник, витез	καρπός, οὔ, ό	плод
ἵππος, ου, ό/ή	коњ, кобила	каσίγνητος 3	братски, супст. брат, сестра
ἴσος 3	једнак, исти	κατά (+ gen.)	са, доле, низ; (+ ак.) кроз, према, дуж
ἴστημι	ставити	καταβαίνω	силазити
ἱστορία, ас, ή	испитивање, историја	κατάβασις, εως, ή	силазак
ἰχθύς, ύος, ό	риба	κατάλογος, ου, ό	списак, именик
K		κέαρ, κέарος, τό/κῆρ, κῆρος, τό	срце
καθαίρω	чистити, прати	κεῖμαι	лежати
κάθαρσις, εως, ή	катарза, прочишћење	κελεύω	заповедати
κάθημαι/ καθίζομαι	седети	κενός 3	празан
καί	и, па	κέρας, ωс, τό	рог; крило војске
		κεφαλή, ἦс, ή	глава
		κήρυξ, υκος, ό	гласник

κιθάρα, ας, ή	китара, жичани инструмент	κριτής, ου, ό	судац
κιθαρωδός, ου, ό	китарач, певач уз китару	κρύπτω	сакривати
κινδυνεύω	излагати се опасности	κτάομαι	стецати
κίνδυνος, ου, ό	опасност	κτείνω	убијати
κινέω	покретати; мицати	κτῆμα, ατος, τό	иметак; пл. благо
κίω	ићи	κύκλος, ου, ό	круг
κλαίω	плакати	κύριος, ου, ό	господар, господин
κλεινός 3	славан	κύων, κυνός, ό/ή	пас, куја
κλέος, ους, τό	слава	κώμη, ης, ή	село
κλέπτω	красти	κωμωδία, ας, ή	комедија, весела игра
κνημίς, ίδος, ή	назувак	λαβύρινθος, ου, ό	лабиринт
κοινός 3	заједнички	λαμβάνω	узимати, примати
κόμη, ης, ή	коса	λαμπάς, άδος, ή	бакља, луч, зубља; светиљка
κόπτω	ударати, тући, посећи, убити	λαμπρός 3	сјајан
κόραξ, ακος, ό	гавран	λανθάνω	бити скривен
κορυθαίολος 2	сјајношлемац (Хектор)	λαός, ου, ό	народ
κόρυς, υθος, ή	кацига с перјаницом	λέγω	говорити, причати
κοσμέω	украсити, уредити	λείπω	остављати
κόσμος, ου, ό	распоред, ред, накит	λευκός 3	бео
κράνος, ους, τό	кацига	λευκώλενος 2	белорук
κρατήρ, ηρος, ό	врч; котлина, кратер	λέων, онτος, ό	лав
κράτος, ους, τό	снага	λιμήν, ένος, ό	лука
κρίνω	просудити, судити	λόγος, ου, ό	реч, говор
		λοιμός, ου, ό	куга
		λούω	прати, купати
		λύκος, ου, ό	вук

λυπέω	жалостити; (мед.) туговати	μετά	(+ ген.) са; (+ дат.) међу; (+ ак.) после, иза
λύπη, ης, ή	туга		
λύω	одрешити, ослободити	μέτρον, ου, τό	мера
		μέτωπον, ου, τό	чело
		μή	не, да не
		μῆνις, ιος, ή	срџба
M		μήτηρ, τρός, ή	мајка
μάθημα, ατος, τό	наук, знање, учење	μηχανή, ης, ή /	изум, машина
μαθητής, ου, ό	ученик		μηχάνημα, ατος, τό
μακρός 3	дуг	μιμνήσκομαι	сећати се
μάλα	врло, веома, радо	μιμνήσκω	подсећати
μανθάνω	учити	μισέω	мрзети
μάντις, εως, ό	врач	μνήμη, ης, ή	памћење, спомен, сећање
μάρτυς, υρος, ό/ή	сведок	μοῖρα, ας, ή	судбина; део
μάχαιρα, ας, ή	мач	μόνος 3	једини, сам
μάχη, ης, ή	битка	μορφή, ης, ή	облик
μάχομαι	борити се	μῦθος, ου, ό	мит, прича
μικρός 3	мален		
μέγαρον, ου, τό	дворана, соба; свестиште (део храма)	N	
μέγας, μεγάλη, μέγα	велик	ναίω	становати
μείγνυμι	мешати	ναυμαχία, ας, ή	поморска битка
μέλας, μέλαινα, μέλαν	црн	ναῦς, νεώς, ή	лађа
μέλιττα, ης, ή	пчела	ναύτης, ου, ό	морнар
μέλος, ους τό	лирска песма	νεανίας, ου, ό	младић
μένω	остајати, чекати	νεκρός 3	мртав
μέσος 3	средњи	νέμω	делити
		νέος 3	млад, нов

νεφέλη, ης, ή	облак	οἶκος, ου, ό	кућа
νησος, ου, ή	острво	οἶνος, ου, ό	вино
νικάω	победити, бити победник	οἶς, οἰός, ό/ή	овца
νίκη, ης, ή	победа	οἶω, οἶομαι	мислити
νοέω	мислити	οἰωνός, ου, ό	птица (грабежљивица – јастреб, орао)
νομίζω	сматрати, обичавати	ὄλεθρος, ου, ό	пропаст
νόμος, ου, ό	закон	ὀλίγος 3	мален
νόσος, ου, ή	болест	ὀλλυμι	упропаштавати, кварити
νόστος, ου, ό	повратак	ὄλος 3	читав
νοῦς, νοῦ, ό	памет; мишљење	ὀμοῖος 3	једнак
νῦν	сада	ὀμολογέω	слагати се
νύξ, νυκτός, ή	ноћ	ὄνειρος, ου, ό	сан
Ξ		ὄνομα, ατος, τό	име
ξενία, ας, ή	гостопримство	ὀνομάζω	називати
ξένος 3	туђ, стран; супст. странац, гост	ὀνομαστός 3	знаменит
ξίφος, ους, τό	мач	ὀπλίτης, ου, ό	тешко наоружани пешак
Ο		ὄπλον, ου, τό	оружје
ὄδε, ήδε, τόδε	овај, ова, ово	ὀράω	гледати
ὀδός, ου, ή	пут	ὀρθός 3	усправан
ὀδούς, όντος, ό	зуб	ὀρμάω	кретати, терати
οἶδα	знати	ὄρνις, ιθος, ό/ή	птица
οἰκεῖος 3	кућни, домаћи	ὄρος, ους, τό	брдо, планина
οἰκέω	становати	ὀρχήστρα, ας, ή	орхестра, део позоришта
οἰκία, ας, ή	кућа	ὄς, ή, ό	који, која, које
		ὄσος 3	колики

ὄστοῦν, οὐ̄, τό	кост	πάροδος, ου, ή	парода, улазна
ὄτε	кад		песма хора у
ὄτι	да		трагедији
οὐ̄ (οὐ̄κ, οὐ̄χ/ι/)	не	πᾱς, πᾱσα, πᾱν	сав, сваки
οὐ̄δεις, -μία, -έν	ниједан	πάσχω	трпети
οὐ̄ρανός, οὐ̄, ό	небо	πατήρ, πατρός, ό	отац
οὐ̄ς, ώτός, τό	ухо	πατρίς, ίδος, ή	отацбина
οὐ̄τος, αύτη, τοῦτο	тај, та, то	παύω	престати
ζόφθαλμός, οὐ̄, ό	око	πεδίον, ίου, τό	равница
ὄψις, εως, ή	гледање, вид, око	πείθω	наговарати, уверавати; мед. слушати, покоравати се
Π			
παιδαγωγός, ου, ό	педагог, васпитач	πέμπω	слати
παιδεία, ας, ή	васпитање	πέρθω	разарати
παιδεύω	васпитати	περί (+ gen.), (+ dat.)	око, о
παίζω	играти се	πέτρα, ας, ή	стена
παῖς, παιδός, ό/ή	дете, дечак, девојчица	πικρός 3	горак
παλαιός 3	стар	πίνω	пити
πάνδημος 2	јавни, општи, народни	πίπτω	падати, погинути
παρά (+ дат.), (+ ак.)	уз, покрај	πιστεύω	веровати
παρασάγγης, ου, ό	персијска миља – 5,5 km	πλέω	пловити
παρασκευάζω	припремати	πλοῖον, ου, τό	сплав, брод
πάρειμι	бити присутан	πλουτίζω	обогатити
παρελαύνω	превалити	πλουτός, ου, ό	богатство
παρέχω	пружати, дати	πνέω	дувати
παρθένος, ου, ή	девица, девојка	ποδάρκης 2	брзоноги
		ποιέω	чинити
		ποιητής, οὐ̄, ό	песник
		ποικίλος 3	шарен
		πολεμέω	ратовати

πολέμιος, ου, ό	непријатељ	ρίπτω	бацати
πόλεμος, ου, ό	рат	ρίς, ρίνος, ή	нос, рило
πόλις, εως, ή	град, држава	ρόδοδάκτυλος, 2	ружопрст, епитет за Зору (Нώς)
πολίτης, ου, ό	грађанин	ρόδον, ου, τό	ружа
πολυμήχανος 2	домишљаг		
πολύς, πολλή, πολύ	многи		
πολύτροπος 2	лукав, окретан, вешт	Σ	
πολύφρων, ονος, ό	мудар, врло разборит	σατραάπης, ου, ό	саграп
πορεύομαι	путовати	σαφής 2	јасан
ποταμός, οῦ, ό	река	σῆμα, τος, τό	знак
πότνια, ας, ή	госпођа, госпа, господарица	σιγάω	ћутати
πούς, ποδός, ό	нога	σκηνή, ης, ή	шатор, позорница
πραγμα, ατος, τό	дело, посао	σκηπτρον, ου, τό	жезло
πραττω	чинити, радити	σκοπέω	посматрати, гледати
πρέσβυς, ό	стар	σός 3	твој
προδότης, ου, ό	издајник	σοφία, ας, ή	мудрост
πρόλογος, ου, ό	пролог, уводни део трагедије	σοφός 3	мудар; супст. мудрац
πρός	(+ дат.) код, (+ ак.) према	σπείρω	сијати
πρώτος 3	први	σταθμός, οῦ, ό	станица, постаја
πτερόν, οῦ, τό	перо, крило	στάσιμον, ου, τό	стасимон, стајаћа песма хора у трагедији
πῦρ, πυρός, τό	ватра	στέλλω	слати
Ρ		στέργω	волети, љубити
ρέω	тећи	στέφανος, ου, ό	венац
ρήτωρ, ορος, ό	говорник	στέφω	овенчати
		στήθος, ους, τό	груди

στήλη, ης, ή	ступ, спомен – ступ (надгробни)	τάφος, ου, ό / ταφή, ης, ή	гроб
στόμα, ατος, τό	уста	ταχύς, εἶα, ύ	брз
στράτευμα, ατος, τό	војска	τε	и
στρατεύω	ратовати	τείχος, ους, τό	зид(ине)
στρατηγέω	бити војсковођа	τέκνον, ου, τό	дете
στρατηγός, ου, ό	војсковођа	τελευταίη, ης, ή	завршетак, крај
στρατιώτης, ου, ό	војник	τέμνω	резати
στρατόπεδον, ου, τό	војни табор	τέρπω	веселим
στρέφω	окретати	τέττιξ, ιγος, ό	цврчак
σύ	ти	τέχνη, ης, ή	уметност, вештина
συμμαχία, ας, ή	савезништво	τίθημι	стављати
σύμμαχος, ου, ό	савезник, саборац	τίκτω	рађати
σύν (+ dat)	с, са	τιμάω	частити
σφαῖρα, ας, ή	кугла, лопта	τιμή, ης, ή	част, цена
σχῆμα, τος, τό	облик	τις, τι	неко, нешто
σχολή, ης, ή	мир, доколица, школа	τίς, τί	ко?, шта?
σώζω	спашавати	τομή, ης, ή	резање, рез; одсечени део
σῶμα, ατος, τό	тело	τόξον, ου, τό	лук, лук и стрелице
σωτήρ, ηρος, ό	спаситељ	τόπος, ου, ό	место, прилика
σώφρων 2	мудар, разборит	τράγος, ου, ό	јарац
T		τραγωδία, ας, ή	трагедија, озбиљна драма
τάλας, τάλαινα, τάλαν	јадан	τρέπω	окретати, одбијати
τάξις, εως, ή	ред, бојни ред	τρέφω	хранити
τάττω	ређати	τρέχω	трчати
ταῦρος, ου, ό	бик	τυγχάνω	постићи; догодити се

τύπτω	ударати	φιλία, ας, ή	пријатељство
τυφλός 3	слеп	φίλος 3	драг, мио; супст.
τύχη, ης, ή	догађај, судбина, срећа	φιλοσοφία, ας, ή	пријатељ филозофија, љубав према мудрости
Υ			
ύβρις, εως, ή	обест	φοβέω	плашити
ύδωρ, ύδατος, τό	вода	φόβος, ου, ό	страх
υίός, ου, ό	син	φοῖβος 3	сјајан
ύλη, ης, ή	шума	φοῖνιξ, ικος, ό/ή	гримизан; (супст.) гримизна боја
ύμεις	ви	φονεύω	убити
ύμέτερος, 3	ваш	φρήν, φρενός, ή	срце, душа, ум, разум
ύμνος, ου, ό	химна, хвалоспев	φρονέω	мислити
ύπέρ	(+ ген.) за, преко, изнад, (+ ак.) преко	φυγή, ης, ή	бег
ύπνος, ου, ό	сан	φυλάττω	чувати
ύπό	(+ ген.) од, испод, ради, (+ дат.) под	φύλλον, ου, τό	лист
Φ			
φαίνω	показивати	φύσις, εως, ή	природа
φάλαγξ, γγος, ή	фаланга – бојни	φυτόν, ου, τό	биљка
ред		φύω	родити
φάρμακον, ου, τό	лек, отров	φωνέω	говорити
φέρω	носити, подносити	φωνή, ης, ή	глас
φεύγω	бежати	φῶς, φωτός, τό	светлост
φημί	говорити	Χ	
φθόνος, ου, ό	завист	χαίρω	радовати се, поздрављати
φιλέω	волети	χαλεπός 3	тежак
		χαλκούς, η, ουν	месингани

χάρις, ἴτος, ἦ	љубав, милост	χώρα, ας, ἦ	простор, место, земља
χειμῶν, ῶνος, ὀ	зима, олуја	χωρέω	макнути се, ићи напред
χείρ, χειρός, ἦ	рука		
χέω	лити		
χθών, χθονός, ἦ	земља	Ψ	
χιτών, ῶνος, ὀ	хитон – хаљина без рукава; оклоп	ψευδής 2	лажан
χορεύω	плесати	ψεύδω	варати; мед. лагати
χορηγός, ου, ὀ	корифеј, вођа хора	ψήφισμα, τος τό	закључак
χορός, οῦ, ὀ	коло, плес, хор	ψυχή, ἦς, ἦ	душа
χράομαι	употребљавати, требати	Ω	
χρή	треба	ᾠδή, ἦς, ἦ	песма
χρῆμα, ατος, τό	ствар; пл. иметак, новац	ᾠρα, ας, ἦ	доба
χρηστός, 3	користан	ὥς	како, као, јер, кад + да (изрично и намерно)
χρίω	мазати	ὤψ, ὠπός, ὀ	око, вид, лице (код Хомера)
χρόνος, ου, ὀ	време		
χρυσούς, ἦ, οῦν	златан		
χρῶμα, τος, τό	боја		

ИМЕНА

А

Ἀγαμέμνων, ονος, ό	Агамемнон, микенски краљ, вођа Грка под Тројом
Ἀθηνᾶ, ᾶς, ή	Атина, божица
Ἀθῆναι, ᾶν, αί	Атина, град у Атици
Ἀθηναῖος, 3	атински; супст. Атињанин
Αἶας, αντος, ό	Ајант
Ἅιδης, ου, ό	Хад, бог подземља; персонификација за подземни свет
Αἰγέυς, έως, ό	Егеј, атински краљ, отац Тезејев; по њему названо Егејско море
Αἴγισθος, ου, ό	Егист, Агамемнов братић, с Клитемнестром убио Агамемнона
Αἴγυπτος, ου, ή	Египат, земља на Нилу
Αἰσχύλος, ου, ό	Есхил, грчки трагичар
Ἀκαδήμεια, ας, ή	Академија, Платонова школа
Ἀλέξανδρος, ου, ό	друго име Тројанца Париса; Александар Македонски (Велики)
Ἀλκαῖος, ου, ό	Алкеј, лирски песник
Ἄνδρομάχη, ης, ή	Андромаха, Хекторова жена
Ἄντιγόνη, ης, ή	Антигона, Едипова и Јокастина кћи
Ἄπόλλων, ωνος, ό	Аполон, син Зевса и Лете, бог прорицања
Ἀργοναῦται, ᾶν, οί	Аргонаути
Ἄργος, ους, τό	Арг, град у Арголиди
Ἄρης, εως, ό	Арес, бог рата
Ἀριάδνη, ης, ή	Аријадна, критска принцеза; Миносова кћи; помагала Јазону да уђе у лавиринт
Ἀρίων, ονος, ό	Арион, легендарни песник с Лезба
Ἀριστοτέλης, ους, ό	Аристотел, грчки филозоф
Ἀρταξέρξης, ου, ό	Артаксеркс, Ксерксов брат
Ἄρτεμις, ιδος, ή	Артемида, божица лова

Ἀστυάναξ, ακτος, ό	Астијанакт, син Хектора и Андромахе
Ἀσκληπιός, ου̅, ό	Асклепије, бог лекарства
Ἄτρεΐδης, ου, ό	Атрејевић, Агамемнон и Менелај
Ἀττική, ἥς, ἡ	Атика, покрајина у Грчкој (Атина гл. град)
Ἀφροδίτη, ης, ἡ	Афродита, божица љубави и лепоте, Аполонова сестра
Ἀχαιοί, ὠν, οἱ	Ахејци, Грци
Ἀχιλλεύς, έως, ό	Ахил, син Пелеја и Тетиде, вођа Мирмидонаца, највећи грчки јунак

В

Βάκχος, ου, ό	Бахус, епитет Дионисов
Βοιωτία, ας, ἡ	Беотија, покрајина у северозападној Грчкој

Δ

Δαναΐδες, ἴδων, αἱ	Данаиде, Данајеве кћери
Δαναοί, ὠν, οἱ	Данајци, Грци
Δαίδαλος, ου, ό	Дедал, атински архитекта, градитељ познатог лавиринта на Криту
Δαρεΐος, ου, ό	Дарије, персијски краљ
Δελφοί, ὠν, οἱ	Делфи, Аполоново пророчиште у покрајини Фокиди
Δῆλος, ου, ἡ	Дел, кикладско острво у Егејском мору; родно место
Ἄποлона и Ἄρτεμιδε	
Δημήτηρ, Δήμητρος, ἡ	Деметра, заштитница жита, Персефонино мајка
Δημοσθένης, ους, ό	Демостен, грчки говорник
Διομήδης, ους, ό	Диомед, јунак под Тројом
Διόνυσος (Διώνυσος), ου, ό	Дионис, син Зевса и Семеле, бог винове лозе; заштитник трагедије
Διονύσια, ὠν, τά	дионизије, светковине у част Диониса

Ε

Ἑκάβη, ης, ἡ	Хекаба, Пријамова супруга, тројанска краљица
Ἑκτωρ, ορος, ό	Хектор, син Пријама и Хекабе, највећи тројански јунак

Ἑλλάς, ἄδος, ἡ	Грчка
Ἕλλην, ηνος, ὁ	Грк
Ἑλληνικός 3	грчки
Ἑλένη, ης, ἡ	Хелена, кћи Зевса и Леде, жена Менелајева
Ἐπίδαυρος, ου, ἡ	Епидaurus, град у Аργοлиди са знаменитим позориштем
Ἐπιμηθεύς, έως, ὁ	Епиметеј, Прометејев брат
Ἐρις, ιδος, ἡ	Ерида, божица срџбе
Ἑρμῆς, ου̅, ὁ	Хермес, син Зевса и Маје, гласник богова
Ἔρως, ωτος, ὁ	Ерос, бог љубави
Ἐφιάλτης, ου, ὁ	Ефијалт, издајица грчке војске у Битци код Термопила
Εὐρυδίκη, ης, ἡ	Еуридика, Орфејева жена
Εὐριπίδης, ου, ὁ	Еурипид, грчки трагичар
Εὐρύκλεια, ας, ἡ	Еуриклеја, кључарка у Одисејевој кући
Εὐρώπη, ης, ἡ	Европа, кћи Фениксова; девојка коју је Зевс отео и однео на Крит

Z

Ζεύς, Διός, ὁ	Зевс, врховни грчки бог
---------------	-------------------------

H

Ἠλέκτρα, ας, ἡ	Електра, кћи Агамемнона и Клитемнестре
Ἥλιος, ίου, ὁ	Хелиос, краљ Сунца
Ἥρα, ας, ἡ	Хера, Зевсова сестра и супруга
Ἡρακλῆς, κλέους, ὁ	Херакле, највећи грчки јунак, син Зевса и Алкмене
Ἡρόδοτος, ου, ὁ	Херодот, грчки историчар (родом из Халикарнаса)
Ἥφαιστος, ου, ὁ	Хефест, син Зевса и Хере, ковач и оружар богова
Ἥχώ, ου̅ς, ἡ	Јека (персонификована богиња јеке)

Θ

Θεμιστοκλῆς, έους, ὁ	Темистокле, атински војсковођа
Θῆβαι, ὠν, αί	Теба, град у Беотији

Θησεύς, έως, ό
Θουκυδίδης, ου, ό
Θράκη, ης, ή/Θράκιος 3

Тезеј, атински
Тукидид, грчки историчар
Тракија, покрајина у Северној Грчкој/трачки

I

Ίάσων, ονος, ό
Ίησοῦς, οῦ, ό
Ίθάκη, ης, ή
Ίλιον, ίου, τό
Ίππόλυτος, ου, ο
Ίσμήνη, ης, ή
Ίσσα, ης, ή
Ίφигένεια, ας, ή

Јазон, вођа Аргонаута
Исус
Итака, острво у Јонском мору, Одисејева отаџбина
Илиј, Троја
Хиполит, син Тезејев, Федрин посинак
Исмена, сестра Антигонина
Вис
Ифигенија, кћи Агамемнона и Клитемнестре

K

Καλυψώ, οῦς, ή
Κάλχας, άντος, ό
Κίρκη, ης, ή
Κλυταμνήστρα, ας, ή
Κρέων, οντος, ό
Κρήτη, ης, ή
Κύκλωψ, ωπος, ό
Κῦρος, ου, ό

Калипса, кћи Атлантова, нимфа, живела на острву Огигији
Калхант, врач
Кирка, кћи Хелиоса и Персе, нимфа, чаробница с острва Ееје
Клитемнестра, Агамемнонова жена
Креонт, краљ Тебе након Лајеве смрти
Крит, острво у Егејском мору
Киклоп
Кир, персијски владар

A

Λάιος, ίου, ό
Λέσβος, ου, ή
Λεωνίδας, ου, ό
Λητώ, οῦς, ή

Лај, тебански краљ, Едипов отаџ
Лезбос, острво у Егејском мору, родно место Сапфе
Леонида, спартански заповедник у Термопилској битци
Лета, мајка Аполона и Артемиде

M

Μήδεια, ας, ή	Медеја, Јазонова жена
Μηῆδος, ου, ό	Међанин (Персијанац)
Μίμνερμος, ου, ό	Мимнермо, елегијски песник
Μοῦσα, ης, ή	Муза
Μυκῆναι, ὠν, αί	Микена, град у Аργοлиди, Агамемнонова престоница

N

Νάξος, ου, ή,	Накс, кикладско острво у Егејском мору; место одакле је Дионис отео Аријадну
Ναυσικάα, ας, ή	Наусикаја, феачка принцеза
Νέστωρ, ορος, ό	Нестор, најстарији и најмудрији јунак у Тројанском рату
Νίκη, ης, ή	Ника, придев Атине

Ξ

Ξενοφῶν, ὠντος, ό	Ксенофон, грчки историчар
Ξέρξης, ου, ό	Ксеркс, син Даријев; краљ Персије

O

Ὀδυσσεύς, έως, ό	Одисеј, син Лаертов, краљ Итаке
Οιδίπους, ποδος, ό	Едип, син Лаја и Јокасте, митски јунак
Ὀλυμπος, ου, ό	Олимп, планина у Тесалији, митско седиште богова
Ὀλυμπία, ας, ή	Олимпија, град у Елиди; Зевсово светиште
Ὅμηρος, ου, ό	Хомер, грчки песник
Ὀρέστης, ου, ό	Орест, син Агамемнона и Клитемнестре

Π

Παλλάς, άδος, ή	Палада (Атина)
Πάρις, ιδος/ιος, ό	Парис, тројански принц

Παρνασσός, οὔ, ό	Парнас, планина у Фокиди (пребивалиште Муза)
Πάρος, ου, ή	Пар, кикладско острво у Егејском мору
Παρούσατις, ιδος, ή	Парисатида, жена Дарија, персијског краља
Πάτροκλος, ου, ό	Патрокло, Ахилејев верни пријатељ
Περικλῆς, έους, ό	Перикле, атински државник
Πηληιάδης, ου, ό	Пелејевић, Ахилејев надимак
Πηνελόπη, ης, ή	Пенелопа, Одисејева верна супруга
Πίνδαρος, ου, ό	Пиндар, лирски песник
Πλάτων, ωνος, ό	Платон, грчки филозоф
Πολύφημος, ου, ό	Полифем, Киклоп
Πολυνείκης, ου, ό	Полиник, Антигонин брат
Ποσειδών, ώνος, ό	Посејдон, бог мора
Πρίαμος, ου, ό	Пријам, тројански краљ
Προμηθεύς, έως, ό	Прометеј
Πρωταγόρας, ου, ό	Протагора, грчки софист

Ρ

Ρόδος, ου, ή	Родос, острво у Егејском мору
Ρώμη, ης, ή	Рим, град у Италији

Σ

Σάμος, ου, ή	Сам, острво у Егејском мору
Σαπφώ, οὔς, ή	Сапфо, лирска песникиња с Лезба
Σοφοκλῆς, έους, ό	Софокле, грчки трагичар
Σπάρτη, ης, ή	Спарта, покрајина и истоимени град у Лакедомону; престоница Менелајева
Σικελία, ας, ή	Сицилија
Σωκράτης, ους, ό	Сократ

Τ

Τειρεσίας, ου, ό	Тиресија, тебански врач
Τηλέμαχος, ου, ό	Телемах, син Одисеја и Пенелопе

Τισσαφέρνης, ου, ό	Тисаферн, персијски сатрап
Τροία, ας, ή	Троја
Τρώες, Τρώων, οί	Тројанци
Τυρταῖος, ου, ό	Тиртеј, елегијски песник

Φ

Φάρος, ου, ή	Хвар, колонија Грка с острва Пара
Φιλοκτήτης, ου, ό	Филоктет, познати стрелац из Тројанског рата; поседовао Хераклов лук и стреле
Φοῖβος, ου, ό	Феб (Аполон)

Χ

Χριστός, ου, ό	Христ, Помазаник
----------------	------------------

TABLICE GLAGOLA

U 6., 7. i 8. tablici nalaze se glagoli čija je svrha učenicima olakšati ponavljanje grčkoga glagolskog sustava.

Tablica 6. Glagoli prema završnome glasu osnove (verba vocalia, verba muta i verba liquida)

ΠΡΕΖΕΝΤ	ЗНАЧЕЊЕ	ОСНОВА	ΦУТУР	ΑΟΡΙСТ
θηράω	ловити	θηρα-	θηράσω	ἐθήρασα
τιμάω	частити	τιμα-	τιμήσω	ἐτίμησα
ποιέω	чинити	ποιε-	ποιήσω	ἐποίησα
δουλόω	заробљавати	δουλο-	δουλώσω	ἐδούλωσα
καλέω	звати	καλε-/κλη-	καλῶ	ἐκάλεσα
κελεύω	заповедати	κελευ-	κελεύσω	ἐκέλευσα
ἀκούω	чути	ἀκου-	ἀκούσομαι	ἤκουσα
ἄγω	водити	ἄγ-	ἄξω	ἤγαγον
φεύγω	бежати	φυγ-	φεύξομαι	ἔφυγον
ἄρχω	владати	ἄρχ-	ἄρξω	ἤρξα
πράττω	радити, чинити	πραγ-	πράξω	ἔπραξα
τάττω	ређати	ταγ-	τάξω	ἔταξα
πέμπω	слати	πεμπ-	πέμψω	ἔπεμψα
γράφω	писати	γραφ-	γράψω	ἔγραψα
βλάπτω	шкодити	βλαβ-	βλάψω	ἔβλαψα
θάπτω	покапати	ταφ-	θάψω	ἔθαψα
κόπτω	ударати	κοπ-	κόψω	ἔκοψα
ρίπτω	бацати	ρίπ-	ρίψω	ἔρριψα
κλέπτω	красти	κλεπ-	κλέψω	ἔκλεψα
τρέφω	хранити	τρεφ-	θρέψω	ἔθρεψα
πείθω πείθομαι	наговарати слушати	πιθ-	πείσω πείσομαι	ἔπεισα
ψεύδω ψεύδομαι	варати лагати	ψευδ-	ψεύσω ψεύσομαι	ἔψευσα ἔψευσάμην
γυμνάζω	вежбати	γυμναδ-	γυμνάσω	ἐγύμνασα
σώζω	спашавати	σωδ-, σω-	σώσω	ἔσωσα
καθαίρω	чистити	καθαρ-	καθαρῶ	ἐκάθηρα
φαίνω φαίνομαι	показивати показивати се	φαν-	φανῶ φانوῦμαι	ἔφηνα
ἀγγέλλω	јављати	ἀγγελ-	ἀγγελῶ	ἤγγειλα
στέλλω	слати	στελ-	στελῶ	ἔστειλα

ΠΕΡΦΕΚΑΤ	ΠΕΡΦΕΚΑΤ Μ-Π.	ΑΟΡΙΣΤ ΠΑΣ.	ΓΛΑΓ. ΠΡΙΔ.
τεθήρακα	τεθήραμαι	ἐθηράθην	θηρατός
τετίμηκα	τετίμημαι	ἐτιμήθην	τιμητός
πεποίηκα	πεποίημαι	ἐποιήθην	ποιητός
δεδούλωκα	δεδούλωμαι	ἐδουλώθην	δουλωτός
κέκληκα	κέκλημαι	ἐκλήθην	κλητός
κεκέλευκα	κεκέλευσμαι	ἐκελεύσθην	κελευστός
ἀκήκοα	(ἤκουσμαι)	(ἤκούσθην)	ἀκουστός
ἦχα	ἦγμαι	ἦχθην	ἄκτός
πέφευγα			
ἦρχα	ἦργμαι	ἦρχθην	ἄρκτός
πέπραγα	πέπραγμαι	ἐπράχθην	πρακτός
τέταχα	τέταγμαι	ἐτάχθην	τακτός
πέπομφα	πέπεμμαι	ἐπέμφθην	πεμπτός
γέγραφα	γέγραμμαι	ἐγράφη	γραπτός
βέβλαφα	βέβλαμμαι	ἐβλάβην	βλαπτός
(τέταφα)	τέθαμμαι	ἐτάφη	θαπτός
κέκοφα	κέκομμαι	ἐκόπη	κοπτός
ἔρριφα	ἔρριμαι	ἐρρίφθην	ρίπτός
κέκλοφα	κέκλεμμαι	ἐκλάπη	κλεπτός
τέτροφα	τέθραμμαι	ἐτράφη	θρεπτός
πέπεικα πέποιθα	πέπεισμαι	ἐπείσθην	πειστός
ἔψευκα	ἔψευσμαι	ἐψεύσθην	ψευστός
γεγύμνακα	γεγύμνασμαι	ἐγυμνάσθην	γυμναστός
σέσωκα	σέσωσμαι	ἐσώθην	ἄ-σωτος
κεκάθαρκα	κεκάθαρμαι	ἐκαθάρθην	καθαρτός
πέφαγκα πέφηνα	πέφασμαι	ἐφάνθην ἐφάνην	ἄ-φαντος
ἦγγελκα	ἦγγελμαι	ἦγγέλθην	ἀγγελτός
ἔσταλκα	ἔσταλμαι	ἐστάλην	σταλτέον

ΠΡΕΖΕΝΤ	ЗНАЧЕЊЕ	ОСНОВА	ΦУТУΡ	ΑΟΡΙСТ
σπείρω	κварити	σπερ-	σπερῶ	ἔσπειρα
διαφθείρω	убијати	δια-φθερ-	διαφθερῶ	διέφθειρα
ἀποκτείνω	будити	ἀπο-κτεν-	ἀποκτενῶ	ἀπέκτεινα
ἐγείρω	судити	ἐγερ-	ἐγερῶ	ἤγειρα
κρίνω	бацати	κριν-	κρινῶ	ἔκρινα
βάλλω	bacati	βαλ-/ βλη-	βαλῶ	ἔβαλον

Табела 7. Глаголи на -μι

ΠΡΕΖΕΝΤ	ЗНАЧЕЊЕ	ОСНОВА	ΦУТУΡ	ΑΟΡΙСТ
τίθημι	метати	τι-θε-	θήσω	ἔθηκα
δίδωμι	дати	δι-δο-	δώσω	ἔδωκα
ἵημι	слати	ί-ε-	ἦσω	ἦκα
ἴστημι	стављати	ί-στα-	στήσω στήσομαι	ἔστησα ἔστην
φημί	говорити	φα-	φήσω	ἔφησα
δείκνυμι	показивати	δεικ-	δείξω	ἔδειξα
κέραννυμι	мешати	κερα-/ κρα-	κερῶ, -ᾶς	ἐκέρασα
σβέννυμι σβέννυμαι	гасити	σβεσ- σβη-	σβέσω σβήσομαι	ἔσβεσα ἔσβην
ζεύγνυμι	спајати	ζευγ-/ ζυγ-	ζεύξω	ἔζευξα
μείγνυμι	мешати	μειγ-/ μιγ-	μείξω	ἔμειξα
ἀπόλλυμι	упропаштавати	ὄλε-	ἀπολῶ	ἀπώλεσα
ἀπόλλυμαι	пропадати		ἀπολοῦμαι	ἀπωλόμην

Табела 8. Глаголи са специфичним грађењем облика

ΠΡΕΖΕΝΤ	ЗНАЧЕЊЕ	ОСНОВА	ΦУТУΡ	ΑΟΡΙСТ
ἀγορεύω	говорити	ἀγορευ-/ἐπ-	ἐρῶ	εἶπον
αἰρέω	узимати	αἶρε-/έλ-	αἰρήσω	εἶλον
ἀλίσκομαι	бивати ухваћен	άλω-	άλώσομαι	ἔάλων
ἀμαρτάνω	грешити	ἀμαρτε-	ἀμαρτήσομαι	ἤμαρτον
ἀναλίσκω	трошити	ἀναλο-	ἀναλώσω	ἀνήλωσα
ἀποθνήσκω	умирати	θαν/θνη-	ἀποθανοῦμαι	ἀπέθανον
αὐξάνω	повећавати	αὐξε-	αὐξήσω	ἠύξησα
ἀφικνέομαι	одлазити	ίκ-	ἀφίξομαι	ἀφικόμην
βαίνω	ићи	βα/βη-	βήσομαι	ἔβην
βούλομαι	желети	βουλε-	βουλήσομαι	

ΠΕΡΦΕΚΑΤ	ΠΕΡΦΕΚΑΤ Μ-Π.	ΑΟΡΙΣΤ ΠΑΣ.	ΓΛΑΓ. ΠΡΙΔ.
ἔσπαρκα	ἔσπαρμαι	ἔσπάρην	σπαρτός
διέφθαρκα	διέφθαρμαι	διεφθάρην	ἀδιάφθαρτος
ἀπέκτονα			
ἐγρήγορα		ἠγέρθην	
κέκρικα	κέκριμαι	ἐκρίθην	κριτός
βέβληκα	βέβλημαι	ἐβλήθην	βλητός

ΠΕΡΦΕΚΑΤ	ΠΕΡΦΕΚΑΤ Μ-Π.	ΑΟΡΙΣΤ ΠΑΣ.	ΓΛΑΓ. ΠΡΙΔ.
τέθηκα		ἐτέθην	θετός
δέδωκα	δέδομαι	ἐδόθην	δοτός
εἶκα	εἶμαι	εἶθην	έτός
ἔστηκα		ἐστάθην	
δέδειχα	δέδειγμαι	ἐδείχθην	
	κέκραμαι	ἐκράθην	
ἔσβηκα	ἔσβεσμαι	ἐσβέσθην	
	ἔζευγμαι	ἐζεύχθην (ἐζύγην)	
	μέμειγμαι	ἐμείχθην (ἔμιγην)	
ἀπολώλεκα			
ἀπόλωλα			

ΠΕΡΦΕΚΑΤ	ΠΕΡΦΕΚΑΤ Μ-Π.	ΑΟΡΙΣΤ ΠΑΣ.	ΓΛΑΓ. ΠΡΙΔ.
εἶρηκα	εἶρημαι	ἐρορήθην	VIII. раз.
ἤρηκα	ἤρημαι	ἤρέθην	VIII. раз.
ἔάλωκα			VI. раз.
ἠμάρτηκα	ἠμάρτημαι	ἠμαρτήθην	V. раз.
ἀνήλωκα	ἀνήλωμαι	ἀνηλώθην	VI. раз.
τέθνηκα			VI. раз.
ἠϋξηκα	ἠϋξημαι	ἠϋξήθην	V. раз.
	ἀφίγμαι		V. раз.
βέβηκα			V. раз.
	βεβούλημαι	ἐβουλήθην	VII. раз.

ΠΡΕΖΕΝΤ	ЗНАЧЕЊЕ	ОСНОВА	ΦУТУΡ	ΑΟΡΙСТ
γηράσκω	старити	γηρα-	γηράσομαι	ἐγήρασα
γίγνομαι	поставјати	γενε-	γενήσομαι	ἐγενόμην
γινώσκω	познавати	γνω-	γνώσομαι	ἔγνων
δεῖ	треба	δεε-	δεήσει	ἐδέησε
δέομαι	требати, молити	δεε-	δεήσομαι	
διδάσκω	подучавати	διδαχ-	διδάξω	ἐδίδαξα
δοκέω	мислити	δοκε-	δόξω	ἔδοξα
ἐλαύνω	гонити	ἐλαυ/ἐλα-	ἐλῶ	ἤλασα
ἐθέλω	желети	ἐθελε-	ἐθελήσω	ἠθέλησα
ἔπομαι	следити	ἐπ-/σεπ-	ἔψομαι	ἔσπόμεν
ἔρχομαι	ићи	ἐρχ-/ἐλθ-	εἶμι	ἦλθον
ἐσθίω	јести	ἐσθι-/ἐδ-/φαγ-	ἔδομαι	ἔφαγον
εὐρίσκω	налазити	εὔρε-	εὐρήσω	ἠῦρον
ἔχω	имати	ἐχ-/σχ-	ἔξω / σχήσω	ἔσχον
ζάω / βιώω	живети	ζα-/βιω-	βιώσομαι	ἐβίω
καθίζω καθίζομαι	седети	ιδ-/έδ-/ή-	καθιῶ καθεδοῦμαι	ἐκάθισα ἐκαθεζόμην
λαμβάνω	узимати	λαβ/ληβ-	λήψομαι	ἔλαβον
λανθάνω	бити скривен	λαθ/ληθ-	λήσω	ἔλαθον
λέγω	говорити	λεγ-	λέξω	ἔλεξα
μανθάνω	учити	μαθε-	μαθήσομαι	ἔμαθον
μάχομαι	борити се	μαχε-	μαχοῦμαι	ἐμαχεσάμην
μέλει μοι	брине ме	μελε-	μελήσει	ἐμέλησε
μέλλω	желети	μελλе-	μελλήσω	ἐμέλλησα
μένω	остајати	μενε-	μενῶ	ἔμεινα
μιμνήσκω	опомињати	μνη-	μνήσω	ἔμνησα
νέμω	делити	νεμε-	νεμῶ	ἔνειμα
οἶομαι	мислити	οἰе-	οἰήσομαι	
ὁράω	гледати	όρα-/όπ-/ιδ-	ὄψομαι	εἶδον
ὀφείλω	користити	ὀφελ-	ὀφειλήσω	ὠφελον
παίω πλήττω	ударати	пαι-/πληγ-/ πλαγ-	παίσω πλήξω	ἔπαισα ἔπληξα
πάσχω	трпети	пασχ-/παθ-	πεῖσομαι	ἔπαθον
πίνω	пити	πιν-/πι-/πο-	πίομαι	ἔπιον
πίπτω	падати	πετ-/πεс-/πτω-	πεσοῦμαι	ἔπεσον
πυνθάνομαι	дознавати	πυθ/πευθ-	πεύσομαι	ἐπυθόμην

ΠΕΡΦΕΚΑΤ	ΠΕΡΦΕΚΑΤ Μ-Π.	ΑΟΡΙΣΤ ΠΑΣ.	ΓΛΑΓ. ΠΡΙΔ.
γεγήρακα			VI. раз.
γέγονα	(γεγένημαι)		VII. раз.
ἔγνωκα	ἔγνωσμαι	ἔγνώσθην	VI. раз.
δεδέηκε			VII. раз.
	δεδέημαι	ἔδεήθην	VII. раз.
δεδίδαχα	δεδίδαγμαι	ἔδιδάχθην	VI. раз.
	δέδοκται		VII. раз.
ἐλήλακα	ἐλήλαμαι	ἤλάθην	V. раз.
ἠθέληκα			VII. раз.
			VIII. раз.
ἐλήλυθα			VIII. раз.
ἦκω			VIII. раз.
ἠύρηκα	ἠύρημαι	ἠύρέθην	VI. раз.
ἔσχηκα	ἔσχημαι		VIII. раз.
βεβίωκα			VIII. раз.
κάθημαι			VIII. раз.
εἴληφα	εἴλημμαι	ἐλήφθην	V. раз.
λέληθα			V. раз.
	λέλεγμαι	ἐλέχθην	VIII. раз.
μεμάθηκα			V. раз.
μεμάχημαι			VII. раз.
μεμέληκε			VII. раз.
			VII. раз.
μεμένηκα			VII. раз.
	μέμνημαι	ἐμνήσθην	VI. раз.
νενέμηκα	νενέμημαι	ἐνεμήθην	VII. раз.
		ᾤθην	VII. раз.
ἔώρακα	ἔώραμαι	ᾤφθην	VIII. раз.
ᾔπωπα	ᾔμμαι		VII. раз.
πέπαικα	πέπληγμαι	ἐπλήγην	VIII. раз.
		ἐπλάγην	
πέπονθα			VIII. раз.
πέπωκα	πέπομαι	ἐπόθην	VIII. раз.
πέπτωκα			VIII. раз.
	πέπυσμαι		V. раз.

ΠΡΕΣΕΝΤ	ЗНАЧЕЊЕ	ΟСНОВА	ΦУТУΡ	ΑΟΡΙΣΤ
τρέχω	трчати	τρέχ-/δραμε-	δραμοῦμαι	ἔδραμον
τυγχάνω	погађати	τυχε/τευχ-	τεύξομαι	ἔτυχον
φέρω	носити	φερ-/οἶ-/ἐνεγκ-	οἶσω	ἤνεγκον ἤνεγκα

ΠΕΡΦΕΚΑΤ	ΠΕΡΦΕΚΑΤ Μ-Π.	ΑΟΡΙΣΤ ΠΑС.	ΓΛΑГ. ΠΡΙД.
δεδράμηκα			VIII. раз.
τετύχηκα			V. раз.
ἐνήνοχα	ἐνήνεγμαи	ἤνέχθην	VIII. раз.

